

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petít sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, január 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Nem szaporítják a rendőrsztek létszámát.
- Az Uj-aradi Takarékpénztár közgyűlése.
- Kivándorló csempészség automobilon.
- Az Aradi Első Takarékpénztár közgyűlése.
- Urbán Iván háró a kivándorlás ellen.
- A beszélő mozi aradi bemutatója.
- A katolikus kör műsoros teája.
- Teleky László titkos iratai.
- Az elfelejtett utánvét.

Az ember-üzlet.

Arad, január 26

Maris Zacharie, aki az aradi törvényszék büntető-tanácsa előtt ül, joggal védekezhetnék azzal: lám, ő már hónapok óta fogva van, nem szállíthatja automobilon a kivándorlókat a határon át és azért a tengeren tulra induló költözködés egyre tart. Olyan aggodalmas mértékben, hogy maga Urbán Iván főispán erélyes rendeletben szól Aradvármegye főszolgabíráihoz, hogy a kivándorlás csökkentésére, a mi rajtuk mulik, tegyék meg.

Sok nem mulik, — de azért bizonyos, hogy nem lehet közömbösen tekinteniök a napról-napra garmadával érkező utlevél-kéréseket. Kétségtelen, hogy a munkaalkalmak a két esztendő óta tartó, rossz gazdasági állapot következtében óriási módon megcsappantak. Az építkezések szünetelése nemcsak a városban lakó szakmunkások kenyerét vette el, hanem a sok vidéki emberét, a kik nap-számosoknak jöttek be a városba. A

vállalkozások, nagyobb üzemek vagy egészen elmaradtak, vagy a legkisebbre korlátozott munkáslétszámmal dolgoznak. A gyengébb termés is megszorította a tél nyomorgóit; a kisebb aratásból kisebb rész jutott, a törpebirtokosoknak pedig a megélésre se maradt. A ki tehát itthon éhen halna, azt nem lehet csendőrrrel itthon tartani, azért, mert Amerikában meg akar élni. Sőt, ha biztosan lehetne számítani arra, hogy amerikai keresetből itthon maradt családjának is küldhet ellátásra valót, ő meg pár év múlva hazatér; a kivándorlásnak ezt a részét nemcsak természetellenesnek, de károsnak se lehetne nevezni.

Ebből azonban a kivándorlásnak csak egyik része — és azt lehetne mondani: kisebb része — születik meg. A nagyobb része a meggazdagodásról álmódó, aranyhegyeket látó emberek rajából telik ki. Nagy hiba, hogy a kivándorlók foglalkozásáról és vagyoni állásáról nem készítenek alapos statisztikát. Kiderülne ebből, hogy vannak — főként a németlakta községekből — számottevő földbirtokokkal, vagyonnal bíró emberek, akik azért mennek ki, hogy a meglevő földhöz a künn szerzett dollárokkal még többet szerezhessenek és vannak, akik itt is tudnának munkát, tisztességes napszámot kapni, de el vannak kápráztatva a reményektől, amelyeket bennük az amerikai meggazdagodás felől keltenek.

A hiba itt nem ezekben az em-

berekben van, hiszen az önzésnél természetesebb tulajdonság nincs a világon; a megtorolni, megfélemezni való hibát és üldözendő vétket azok követik el, akik a könnyen hívó emberekben ezeket a nyugtalanító reményeket, ezeket a káprázatos ábrándokat életre ébresztik. Mert okkal teszi föl a főispán, hogy ahol a kivándorlás oly hirtelen és oly nagy mérvben megnövekedett, mint azt az Aradmegyében pár hónap óta mutatkozó utlevél-kérésekből tapasztalható, ott már a kivándorlásnak nemcsak természetes okai hatnak közre, ott már a kivándorlásra csábítás működik nagy apparátussal.

Szóval, csak Maris Zacharie ül a törvény előtt és várja az ítéletét, de a kartársai erősen üzik a szennyes ipart Aradmegyében. Most már automobil se kell hozzá, mint a mozgósítás idejében elrendelt kivándorlási tilalom alatt; most csak tele kell beszélni a lelkét az anyagnak, az kiváltja az utlevelet, és az ügynök kapja az ő jutalékát a Pooltól, a Hapagtól, a Norddeutscher Lloydtól, Misslertől és más hajózási vállalatától.

Mit törődik ezután Maris Zacharie és pályatársai azzal, hogy a kivándorló nem kap munkát se Észak-Amerikában, a hol hanyatlóban van a nagyipar, új krízis előtt a gazdasági élet, se Délen, a hol rabszolgasors várja a kivándorlókat. És ez a kivándorlási láznak legszomorubb tünete. A míg biztosak voltunk a felől, hogy áthajózó hazánkbeliék Amerikában

Színészélet.

Írta: Móricz Pál.

A Baross-téren, a Muzsa-kávéház előtt naponta eldöcögök villámoskocsin. A kocsiból kilesegetek a „Muzsa“ légyponos ablakaira... Vándorszínész barátainak, borostosallu rippeknek, gyűrődött tunikás színpadí nőknek kifogó-helyük ez a füstös pesti kávéház. Leszerződés idején itt nyüzsből Sisera-hada. Az átutazók, a társulatoktól kikopottak fedél alá, szerencsét próbálni, a vidéki színész-börze eshetőségeit megtapasztalni „subiekolatlan“ cipőben, többnyire kornyadozó gyomorral — év közben is — itt huzódnak meg és én így a régi bolondos időknek egy-egy kóbor, cicány alakját viszontláthatom itten... Mint őszi naplementének fahegyén rezgő sugárjai, hamiskás emlékek, ifjúkori mosolyok felgyuladt zsarátai, bus esztendőnk pernyéje alól, melengetni kezdik szívemet. Mintha csak mozgókép-színházban, sötétségbe sülyesztett padról nézném hajdani szilaj kedvteléseimnek eltorzult hőseit.

... Az a jól táplált, kerek, kövér ur, nekinyulva az öblös ser-kancsónak, Bombay Gész-táv... Még csak nem is „segédszínész“, hanem egyszerűen rigófütyös-vidám öreg „kórista“, ki — ha kívántad — eldalolta neked az „O, Santa Lucia“-t csehül... Az meg ott a citromsárga, cingár Kesere. Eredetileg „hősszerel-

mes“-nek indult s ma a széles Alföldön — ripacsdirektor. Vastag aranylánca — ha ugyan nem „double?“ — ragyogó bizonyosság élelmességéről... A kávéház előtt élénken tárgyalgat a cérnaszálhangu tenoristával. Régi cimpora ez a tenorista is, mikor eredményes az „a conto“ és „koronák“ csörögnek zsebében, önéretesen mutogatja be magát, mint Boda Ferenc „jónevű vidéki színész“. Amde most — látom arcukról — alighanem „majd holnap megadom“ kölcsönről harcol Keserével... Ó, ez a Kesere! Rémes hírű volt már siheder-színész korában. Mint érzékeny jóbarát „pénzcsékjét“ rövid lejáratra s annál nagyobb kamattal mellett kölcsönözgette ki. Tyukhus-levesben a szakácsnő hajszálát, primadonna szeménél az első ráncot, a „nájva“ szüziés fehér ruhájában az éjszakai borpecsétet ő, okvetlenül ő: Kesere ur tette szóvá.

És az meg ott, ni, a „vadliba.“ Hogy neki-gömbölyödött ez az asszony. Cigarettazik is a szentem... Vagy tizenhét esztendővel ezelőtt micsoda szikrázó szemű, füstösbarna, nyulánk gyerekleány, pardon! — menyecske volt a kis vadliba ott lenn az alföldi „porfészekben.“ Sokan bomlottunk a bokája, karsu dereka, begyes melle, fitos orra, piros szája, harapós fehér fogai, butácska vadasfiatalsága után, mig-nem — végül is — egy jóképű betyár színész elesavarta borzas fejcsékjét. Sőt megesküdtek, nem tréfa dolog ez, ahogy mondani szokás: az

oltár előtt... Szegény libu! Mint harmadnapos menyecske, éjfélkor, engem szólított ki a törzs-koresmából.

— Gyöjjon, pityogta vadliba-madám — az uram, az a gazember, a kávéházban kártyázik. Hiába hívom, nem akar hazajönni...

— Gyerekek, most pedig csak menjetek a fenébe, — így förmedt föl, s majd feleségéhez fordult az én jégképi betyár színész pajtásom — no de azért ne szityogj libu, kezd meg-jönni a jó kártyám...

Valami illatos, enyhe, mámorító tavaszi éjszaka volt akkor, az alföldi város széles utcáján rügyet bontottak a fák. A város fölött vándormadarak falkái rikoltoztak. Szerelmes hévvel csörtettek a felhőkön át a virágszagu magyar mezőkre, a Hortobágy ezüstös toállásaihoz. Az én vadlibám, a harmadnapos kis menyecske, a sötét utcán zokogva borult vállamra. Éreztem ifju szive lázas dobbanásait. Egészen puhára sirta kihajtott galléromat, midőn a vi-gasztalás örvével magamhoz öleltem ruganyosan vonagló, forró testét. Ó, máskor, hogy belém is karmolt volna. Ó, máskor hogy rám is sziszegett, szemembe is gágogott volna ez a szilaj teremtés, midőn a zokogó „női hangoktól“ kábultan lecsókoltam égő ajkát... Könyeitől kissé sós volt ez az ingerletes első csók... Pillanatig megvillant agyamban, hogy lakásom felé térek el a vadlibával, mert éreztem, hogy vadlibácska most nem gondol a virradatnál.

jobb élethez jutnak, — csak az fájt, hogy lassan-lassan, a második, harmadik leszármazottban elszakadnak tőlünk. Most azonban egyenesen attól kell tartani, hogy a nyomor elől menekülve, vagy a vagyonszerzés vágyától hajtván, a legkegyetlenebb inség, a pusztulás elé sietnek.

Ezt kell a főszolgabíráknak megérteni, nem a hivatali tekintély magasáról beszélve, hanem leszállani a nép közé, megszerezni annak bizalmát és ennek révén érvényesíteni a jó tanácsot. És a nép között járva, künn a falvakban, bizonyára könnyebben fedezik föl a csábítókat, az eleven emberrel üzérkedőket, a kiket azután irgalom nélkül, példát adó gyorsasággal kell átadni az igazságszolgáltatásra. A kivándorlást mindezt nem szünteti meg, — de kihatja belőle azt a részt, a mely, ha akar, idehaza is tud élni és boldogulni.

Aradiak a pesti tőzsde jubileumán. A budapesti áru- és értéktőzsde vasárnap ünnepelte fennállásának ötven éves jubileumát. A tőzsde ez alkalomból diszközgyűlést tartott, melyen mintegy másfélezer résztvevő sorában megjelentek a kormány képviselőiben Harkányi János báró, Balogh Jenő, Teleszky János és Ghillányi Imre báró miniszterek, Lers Vilmos és Vadász Lipót államtitkárok, továbbá Wekerle Sándor, Széll Kálmán, Vörös László, Láncoz Leó titkos tanácsosok, Matlekovits Sándor főrendiházi tag, Hegedűs Lóránt orsz. képviselő s a politikai és üzleti élet számos kiváltsága. A jubileumi közgyűlésen, amelyet a tőzsde elnöke: Horváth Elemér min. tanácsos vezetett, képviselve voltak az ausztriai és a magyar vidéki tőzsdék is, ez utóbbiak között az aradi tőzsde Steiner Ferenc elnök, Löbl Gyula tősdetanácsos, Varjassy Lajos dr. főtitkár és Zima Tibor titkárok által. Az üdvözlő beszédek során Harkányi báró kereskedelemügyi miniszter kiosztotta a jubileum alkalmából adományozott királyi kitüntéseket, majd a diszülésen képviselve volt hatóságok,

Azután, hisz háznál állandó fészket nem rakott még soha az ilyen vadmadár, mégis a mi borpatakos osárdánk felé fordultam... A kerek asztal mellől, szép színészasszonyok, léha színészfiúk társaságában, epekedve zengedezte a dalt Iván, a baritonista:

Azért erdő, hogy zöldeljen
Azért asszony, hogy szeressen
Azért jöttem a világra,
Hogy bolonduljak utána...

Valahogy így hangzott ez a régi, kedves nóta... Iván mindjárt prózába csapott át, a hogy meglátott bennünket.

— Hát azt az embert hol hagytátok?

— Kártyázik! — szityogta vadliba nagysám.

— Ne pityeregj, libu, — vigasztalta jóakaratan a gyönyörű, nagy daliás ember, akinek hangját, játékát a színpadon arannyal fizették, míg itt a kis fogadóban borozgatva, hajnalig eldalolgotott barátságából, — ne szityogj libuskám, most én majd magam megyek el a te jófele uradért... — El is ment. Rövid idő múltán zordonan terelte maga előtt a jégképu sima betyárt. A lehorgasztott fejű embert odalökte a fiatal asszony lába elé: — No, libu, itt a gunárod!

A libu párja fanyarul somolygott. Lángolt, s fel is volt dülva mind a két pofája... Később röhögve beszélte el, hogy Iván rájuk borította a márványasztalt. Pofonokkal, székekkel verte szét a mákvirág kártyás-kompaniát, hogy a harmadnapos menyecskehez visszatérthesse gézanguz férjét.

gok, egyesületek és tőzsdék kiküldöttjei szólaltak fel, üdvözlővén a budapesti tőzsdét a félszázados jubileum alkalmából. Ez utóbbiak között legnagyobb sikere volt Steiner Ferenc beszédének, aki a vidéki tőzsdék nevében mondott rendkívül sikerült üdvözlő beszédet, esetelvéen ebben azt a viszonyt, amely a vidéki tőzsdéket a budapesti tőzsdéhez fűzi. Az aradi tőzsde elnökét percekig ünnepelték hatásos felszólalása után s elhalmozták gratulációkkal.

Az Aradi Első Takarékpénztár közgyűlése.

(Ottenberg Tivadar udvari tanácsos ünnepelése. — Nyolcszázhetven millió évi forgalom. — Emelkedett az osztalék.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad január 26.

Arad közgazdasági életének mindig jelentős eseménye és ünnepi napja az Aradi Első Takarékpénztár közgyűlése. A hatalmas és tekerősségekben a magyar vidéken vezető helyet betöltő pénzügyi intézet évi közgyűlései — az idén a hetvenharmadikra került a sor — mindig kiemelkednek az egyszerű pénzügyi beszámoló sorából. És hogy ez így van, annak első sorában az Aradi Első Takarékpénztár évről-évre fokozódó eredményekben gazdag és minden érdeket kielégítő munkája az oka. Mert nemcsak az Aradi Első eredményei és évi munkája tükrözi vissza az aradi közgazdasági élet egy-egy esztendejét, hanem a kitünően, mindenre kiterjedő figyelemmel vezetett nagy pénzügyi intézet gondos, kuláns, fontos érdekeket védő működése egyenesen irányítója és sokszor biztos alapja az esztendőket óta rázkódtatásoktól ment aradi pénzügyi, közgazdasági életnek. Ezt a vezető, irányító, biztosságot nyújtó szerepet az Aradi Első Takarékpénztár minden közgyűlése jobban és jobban kifejezésre juttatja. És ha a részvényeseken kívül az aradi piac minden jelentős faktora, az aradi közélet valamennyi hivatott vezére elismeréssel adózik a csaknem tizenhét millió saját tőkével rendelkező intézetnek, ez az elismerés különösen szól Ottenberg Tivadarnak, az intézet vezérigazgatójának.

Az Aradi Első Takarékpénztár vasárnap megtartott 73. évi közgyűlésén új és szép alkalom nyílt a részvényeseknek arra, hogy a vezérigazgató eredményes munkáját, nagy alkotásokra hivatott tevékenységét a szokottnál is melegebb és lelkesebb ünnepeléssel ismerjék el. A közgyűlésen köszönthette először Ottenberg Tivadart a részvényesek összessége abból az alkalomból, hogy a királyi udvari tanácsosi méltósággal tüntette ki a vezérigazgatót. A közgyűlés órájában azonban nemcsak a részvényesek ragaszkodása nyert kifejezést, nem csupán Ottenberg udvari tanácsos kiváló pénzügyi tehetségeinek hódoltak: az ünnepelésben egész Arad szeretete és tisztelete nyilvánult meg ezuttal is a kitüntetett vezérigazgató iránt.

A közgyűlés megnyitása.

Az Aradi Első Takarékpénztár épületének első emeleti dísztermét már jóval tíz óra előtt megtöltötték a közgyűlésre érkezők. A közgyűlésen nemcsak Aradról, hanem vidékről, Temesvárról és Budapestről is igen sok részvényes jelent meg, valamint képviseltették magukat az aradi pénzügyi intézetek is. A közgyűlésen Sárió Domokos igazgatósági elnök betegsége miatt Parecz György igazgatósági tag elnökölt és a következő részvényesek jelentek meg:

Ambrus Lajos, Braun Mór, Bánhidya Antal báró, Berger Miksa (Temesvár), Bruckner Géza, Dürr Kocsárd, Domány József, Domány János, Dániel Kálmán, Dobiaschi József, Dóry Jenő, Erdélyi Pál, Éles Géza dr., Éles Béla dr., Éles Ármin, Embey Iván, Fáy Ignác dr. (Temesvár), Funkelstein József, Freud Fülöp, Frank Fidé, Fischer Arthur, Farkas Mihály dr. (Budapest), Grimm A. József, Goldschmidt Miksa, Goldschmidt Sándor, Glück Károly, Grosz Endre dr., Grób Jenő, Gál Miksa, Hoffmann Antal, Hánn Alajos, ifj. Hánn Alajos, Hartmann Béla, Halmay Andor, Hoffmann László, Hirschler Dezső (Temesvár), Holländer Miksa, Hegyi Albert, Jellinek József, Jellinek Henrik dr., Jakabffy Rezső, Kálmán Ferenc dr., Kell Lajos, Kohn József, Kollmann Ármin, Kasztriner Salamon (Temesvár), Kotzander Ignác, Lusztig Ármin, Laczay Gyula, Lukácsy Lajos, Lakatos Izsó dr., Mülek Lajos dr., Mairovitz Emil, Müller Károly, Mikosevits Iván, Moskovits Zsigmond, Maresch Gyula, Moskovits József, Nussbaum Zsigmond, Naschitz Árpád (Temesvár), Naschitz György (Temesvár), Nemess Zsigmond dr., Nachtnébel Ödön, Ottenberg Tivadar, Ottrubay Károly, Robitsek Ágoston dr., Réthy Viktor, Ring Lajos, Rosenfeld Hermann, Reiber Emil, Robitsek Samu, Stauber József, Singer Lajos dr., Seidner Sándor, Szabó Albert, Szabó Zoltán, Steiner Vilmos, Steiner Jakab, Schuster Illés, Schuster Henrik dr., Schwarz Adolf, Tedeschi Viktor, Tolnai János dr., Tenner József, Tagányi Gusztáv, Tónessy Ferenc, Verbos Nándor, Vecsey Jenő, Weisz Márkusz, Weisz Dávid, Weisz Miksa, Wadowsky Gusztáv, Wallfisch Ármin, Winkler József, Zubor Andor.

Parecz György elnök a közgyűlés megnyitására üdvözlötte a részvényeseket. Megállapította, hogy az évi mérleg a törvényes időben közzétett és az intézeti pénztárnál 247 részvényes 4335 részvényt tett le, mely 2803 szavazatra jogosít. A közgyűlésen megjelent nyolc van részvényes 1503 szavazatra jogosult, tehát a közgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére Laczay Gyula intézeti cégvezető titkár és annak hitelesítésére Bánhidya Antal és Ottrubay Károly részvényeseket kérte.

Ünneplik Ottenberg vezérigazgatót.

— Mielőtt a tárgysorozatra áttérnénk — folytatta az elnök — lehetetlen meg nem emlékeznünk kiváló vezérigazgatóknak, Ottenberg Tivadarnak magyar királyi udvari tanácsossá történt kinevezéséről. (Eljenzés.) A legmagasabb helyről jött kitüntetés intézetünkre is fényt áraszt és szívünk melegével üdvözljük itt öméltségét, kinek a múltban és jelenben a közügyekben tanúsított áldásos működését mi éreztük mégis legközvetlenebbül és azért tudom, hogy mindnyájunk helyesléssel találkozunk azon óhajom, hogy a nagy, megérdemelt kitüntetésben részesült vezérigazgatókat az Uristen intézetünk és a köz javára soká éltesse! (Lelkes eljenzés.)

Bánhidya Antal báró ezután meleg szavakkal emlékezett meg a részvényesek nevében is Ottenberg Tivadar, udvari tanácsosi kitüntetéséről.

— Engedjék meg — mondotta — hogy röviden foglalkozzam a vezérigazgatónkra ért kitüntetés jelentőségével. Nem vezérigazgatónk sok érdemének felsorolásával akarok foglalkozni, hiszen ezt eléggé elismerte a legfelsőbb helyről jött kitüntetés és az, hogy a városnak csaknem minden polgára kivette részét a megérdemelt kitüntetés örömeiből. Ottenberg Tivadar udvari tanácsos míg egyrészt intézetünknek működött és azt felvirágoztatta, másrészt kivette részét minden munkásságból, mely a közéletben kínálkozott. Ez a magas helyről, ő felségétől jött elismerés betetőzése volt a mi elismerésünknek és megpecsételése volt azon ténynek, hogy az a gondolat, mely őt intézetünk élére állította szerencsés volt és ő az akkor hozzá fűzött várakozáson felül megfelelt. Ezért nekünk, akik közgazdasági képességének javát épen most, a súlyos válság után összeült közgyűlésen tapasztalhatjuk,

egyenlő lelkesedéssel kell üdvözlőnk kitüntetéséhez és megragadni az alkalmat, hogy hálás elismerésünket nyilvánítsuk, mert intézetünket a vidék első pénzintézetévé fejlesztette. Mert az ő egész élete az intézet működésével van egybeforva és kitüntetése fény áraszt az egész ország előtt intézetünkre. Üdvözlöm Ö Múltóságát és indítványozom, hogy a részvényesek hálás elismerését a jegyzőkönyvbe megörökítsük. (Lelkes éljenzés.)

Meghatott szavakkal felelt erre az ünnepelt vezérigazgató:

— Röviden, de annál melegebben köszönöm — mondott. Ottenberg udvari tanácsos — a részvényesek bizalmát és szeretetük megnyilvánulását. Engedjék meg, hogy ismételten ígéretet tessek, hogy mint a múltban, ezután is minden tudásommal és tehetséggel az intézet javára fogok működni, hogy a részvényeseknek most előlegezett bizalmát kiérdemeljem. Kérem az igazgatóságot és a közgyűlést, hogy munkámban a jövőben is hasonló lelkesedéssel támogasson. (Zajos éljenzés.)

Az elmúlt év eredményei.

Parecz György elnök kihirdette a határozatot, mely szerint a közgyűlés Ottenberg Tivadar udvari tanácsos vezérigazgató iránti hálás elismerését jegyzőkönyvbe iktatja. Röviden vázolta ezután az intézetnek az elmúlt üzleti évben elért eredményeit. Kifejtette, hogy a nagy gazdasági válság ellenére is az intézet egészséges üzletmenetelt bír kimutatni és normális fejlődésében meg nem állott. A közönségnek az intézet iránt tanusított bizalmát misem bizonyítja jobban, minthogy a tőke folytonos felemésztésének évében is a takarékpénztár betét állománya egy millió koronával emelkedett. Végül közli, hogy az intézet abban a helyzetben van, hogy a múlt évi száztíz koronával szemben százötvenöt korona osztalékot juttathat részvényeseinek. Végül felkérte Ottenberg Tivadar udv. tanácsost az igazgatósági jelentés felolvasására.

A nagy szakavatottsággal szerkesztett jelentés, a mely mint minden évben, értékes áttekintése és megértő jellemzése a gazdasági viszonyoknak, mindenekelőtt részletes képet nyújt a gazdasági élettel összefüggő és arra kiható bel és külpolitikai eseményekről. A pénzügyviszonyok alakulásáról és a hitelválságról beszámolván végül megállapítja, hogy a pénzügyviszonyok már ősz elején a javulás számos kedvező tünetét mutatták s a piacok visszatérő bizalma a takarékbetevők növekvő megnyugvásából is felismerhető volt. Az év végén egyébként a javulásnak mint több olyan jele mutatkozott, amelyek a válság megszűnésére, sőt a pénz lényegesebb olcsóbbodására engednek következtetni.

Mindezekkel kapcsolatban teljes elismeréssel emlékezünk meg az Osztrák-Magyar bankról.

A jegybank, amellyel, hogy valutánk értékét mindég megtudta őrizni, a hitelkeresőknek a legmesszebbmenő előzékenységgel állott rendelkezésére és gyakorta egyedüli hitelforrásnak mutatkozott. Azok az irányító elvek, amelyek a jegybank központi kormányzatában érvényesültek, teljes mértékben hatották át az aradi fiókinézet vezetését, amely az elmúlt évben is városunk és környéke piacának általános elismerésére és méltán kiérdemelt dicséretére működött.

Az aradi józan piac.

— Az említett szomorú jelenségek és bajok városunk és vidéke — mondja a jelentés — kereseti viszonyaiban és gazdasági életében szintén érvényesültek ugyan, azonban meglepéssel utalhatunk arra, hogy piacunk a legválságosabb időkben is szilárd maradt. Ezt mindenekelőtt annak az egészséges, józan szellemnek tudjuk be, amely városunk és környékének ipari és kereskedelmi életét áthatja s amely a pénzbeli időkben sem ragadtatta azt túltengő spekulációkra, gyöngéi alapozott vállalkozásokra. Az okos előretekintés és az egészséges konzervativizmus a nehéz

időkben meghozta gyümölcseit és ennek köszönhető, hogy az országosan tapasztalható nagy összeomlások közepette városunkban és környékén számottevő bukás és fizetésképtelenség egyáltalán nem fordult elő. Annál jelentősebb, értékesebb körülmény ez, mert a gazdasági válság, ha a jelek nem csalnak, szűnőben van és a gazdasági életnek azon elemei, amelyek a súlyos idők megváráskodtatás nélkül állották ki, a legjobb reményekkel nézhetnek a bekövetkezendő újabb fellendülés elé.

Intézetünk a lefolyt nehéz idők alatt a legsúlyosabb pénz- és hitelviszonyok között nemcsak hitelmegvonást vagy megszorítást nem eszközölt, hanem ellenkezőleg állandóan rendelkezésére állottunk üzletfeleinknek s a legméltányosabb módon elégitettük ki a velünk szemben támasztott nagy hitel igényeket. Ezt az embertüneten igazolják zárószámadataink adatai, amelyek csaknem minden üzletágban, úgy forgalom, mint állandék tekintetében az előző évhez képest számottevő emelkedést tüntetnek fel. Üzletfeleinkkel és piacunkkal szemben tanusított ezen előzékeny és méltányos eljárásunk a legszélesebb körökben váltotta ki az elismerést és öregbítette intézetünk tekintélyét.

Kötelességünk azonban rámutatni arra, hogy ezen, mondhatni egész vidékünk gazdasági életére kiható üzletpolitikánkat első sorban nagy részvény- és tartaléktőkénk tették lehetővé, ami egyben igazolja a t. részvényeseink előtt ismételten hangoztatott azon álláspontunk helyességét, hogy csak a nagy saját tőke képezi a pénzintézeteknek biztos támaszát és fejlődésük igazi alapját. A jelen alkalommal a szokottnál nagyobb hangsúllyal kívánunk hivatkozni intézetünk mobilitására, amelyet üzletvitelünkben mindenkor híven követtünk és amelyet a lefolyt évben is a legmesszebbmenő gondnal és figyelemmel őriztünk meg. Ez a nagymérvű mobilitás tette lehetővé, hogy intézetünk a vázolt súlyos viszonyok között is könnyen teljesítette gazdasági hivatását. Mérlegünknek minden egyes adatából híven tükröződik vissza ezen irányító elvünk, mely kihelyezésünk anyagában és formáiban érvényre jutott.

A nyereség felosztása.

Annak megemlézése után, hogy a betét álladék 21.894.567 koronát, a váltószámítolás 107.288.333 koronára emelkedett és az esztendő összforgalma a 873.202.871 koronát elérte, a jelentés a nyereség felosztására a következőket javasolta:

Az 1.341.654 korona 03 fillér nyereségből 10200 darab 1000 koronás részvény 10.200.000 koronát tevő részvénytőke után 5 százalék kamattal 510.000 korona. A múlt évi 57.531 korona 12 fillér elővezetés és részvénytőke 5 százalék kamata levonása után még fennmaradó 774.122 kor. 91 fillérből: 1 és fél százalék a külön tartalék alapnak 11.611.84 korona, 6 százalék jutalék az igazgatóságnak 46.447.37 korona, 2 százalék jutalék a vezérigazgatónak 15.482.45 korona. A felügyelő-bizottság tiszteletdíja 1913. évre 6.000 korona. A 10200 darab részvény osztalékának 115 koronára leendő kiegészítésére, felülosztalékul 663.000 korona. Adótartalék-alapra 12.000 korona. Jótékony és közhasznú célokra 6.000 korona. Az intézet hivatalnokainak jutalmazására 11.000 korona. Az 1914-ik évi nyereség számlára elővezetendő 60.112.37 korona.

Ezen felette kedvező üzleti eredmény, amely intézetünk hosszú fennállása óta a legnagyobb, lehetővé teszi, hogy t. részvényeseinknek, egy tekintélyes összegnek a jövő évi nyereségszámlára való átvitele és 12.000 koronának „adótartalékba” való helyezése mellett, a múlt évinél nagyobb osztalékot, vagyis részvényenként 115 koronát javasoljunk. Kérjük ennél fogva a t. közgyűlést, méltóztatásuk határozatilag kimondani, hogy részvényeink 26. számú szelvénye 1914. évi január hó 26-ától kezdve intézetünk pénztáránál, vagy pedig Budapesten a „Magyar általános hitelbank”-nál 115 koronával beváltassék, a forgalomban levő rész-

vényutalványokra pedig lebélyegzés mellett 57 korona 50 fillér fizetessék.

A részvényesek köszönete.

A jelentés előterjesztése után a részvényesek nevében Nemess Zsigmond dr. országgyűlési képviselő szólalt fel.

— A lefolyt esztendőre bátran mondhatjuk — szökött — hogy a gazdasági megpróbáltatások esztendeje volt. Az imént felolvasott jelentésből mégis azt látjuk, hogy az intézet eredményes esztendőről számol be. De kiderül ebből a jelentésből az is, hogy az intézet vezetősége szociális munkát végzett és bármennyire kínálkozott erre alkalom: egoisztikus érdekeit a hitelszükséglet érdekei fölé nem helyezte. Megtudta tartani a kellő humánus irányzatot és a saját számára felállított korlátot: meddig szabad mennie a részvényesek érdekében. Hogy ezt a munkát kellőképpen méltányoljuk, visszamenőleg meg kell állapítanunk, hogy a lefolyt év az előbbiek munkájának konzekvens folytatása. Míg az országban mindenütt gazdasági recesség ropogás volt hallható, most is, mint mindig az intézet a város és a környék hitel igényeit kulánsan tudta kielégíteni. Míg egyrészt az intézet hitelmegszorítást nem, de hitelkiterjesztést gyakorolt, másrészt az intézet igazgatósága a kamattétel terheit a hitelre szorult közönségre át nem hárította. Ha hozzáteszük, hogy mindezek mellett az intézetet veszteség nem érte, megmagyarázottnak látjuk, hogy az intézet jóhírneve ez évben még emelkedett, mivel nemcsak a szűkebb környék, hanem a távolabb eső vidék rendelkezésére is állott. Az intézet vezetősége, mely nemcsak a felügyelő-bizottság, hanem a nagyközönség éber figyelmének próbáját is kiállotta, méltán szolgál rá legnagyobb elismerésünkre. Indítványozom, hogy a közgyűlés az igazgatóságnak, különösen Ottenberg Tivadar udvari tanácsos vezérigazgatónak, a felügyelő-bizottságnak és a tisztikarnak jegyzőkönyvi köszönetét fejezze ki.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel járult hozzá az indítványhoz, valamint a jelentésben előterjesztettekhez, a mérleget és zárószámadatokat jóváhagyta és a felmentvényeket megadta.

Választások.

Ezután a választásokra került a sor. A közgyűlés a felügyelő bizottsági tagsági helyet Habereger Györggyel, a váltóbiráló-bizottsági helyeket Grosz Izsóval és Seidner Sándorral, az igazgató választmányi helyeket Bódy Bódoggal és ifj. Hann Alajossal töltötte be. Ezzel a közgyűlés a vezérigazgató és az elnök lelkes éljenzésével véget ért.

TANÜGY.

(—) A városi Zeneiskola az iskola termében vasárnap, január 25-én d. e. 11 órakor zene-matinét rendezett a növendékek szülőinek és rokonainak. Jelen volt *Institóris Kálmán* kir. tan., ny. polgármester és végvári Neuman Dániel báró, az intézet két elnöke is. A program 11 számból állott. Volt karének C. M. Wébértől, *Puppek József* cimbalmon keringőt játszott *Arditi Luigitól*. *Karsay Mariska* magándalt énekelt kettőt, egy angolt és egy magyart. *Zimmer János* szárnykürtön vadászdalt fujt *Stojánovits Jenőtől*. *Gásza József* klarinéton adott elő *Lange Gusztávtól* egy dallamos darabot. *Almási Péter* hegedűn játszott *Singeliétől* egy fantáziát. *Zongorán* játszottak *Schannen Ilona* és *Schmidt Böske* *Moskowszkytól* spanyol táncot. *Vannay Böske* *Grieg Eduárdtól* két darabot játszott gyönyörűen. *Májer Gizi* és *Ilona Dvoráknak* egy *Legendáját*, *Várkövy Irén Paul Juonnak* egy nehéz *Etüdjét*, *Institóris Lenke* és *Kupsa Aurora L. v. Beethovennek* egy *Sextettjét* adták elő. A közönség elismerése és tapsa és az elnök dicséret szava honorálták az előadást.

Kivándorló csempészás automobilon.

(Máris Zachariás az aradi törvényszék előtt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Máris Zacharie neve nem ismeretlen már a közönség előtt. A román származásu egyszerű földmivesből lett „ügynök“ már nem egyszer szerepelt a lapok hasábjain, mint kivándorlási ügyek hőse. Alig két év előtt ítélte el őt az aradi törvényszék kivándorlásra való csábítás büntette miatt három heti fogházra s tekintélyes pénzbüntetésre, büntetésének elszívása után azonban Máris vigan folytatta tovább előbbi mesterségét. A múlt év őszén azonban újból rajtavesztett. Egyik sopronmegyei csendőrőrs rajtacsípte, amint hét aradmegyei kivándorlót utlevél nélkül akart átcsempészni a határon. Máris azonnal beismerte bűnét s bevallotta, hogy már több „transzport“ kivándorlót, román földműveseket szállított át a határon — automobilon.

Márist és büntérsait letartóztatták és bűnügyüket, amelynek folyamán közel negyven tanut fognak kihallgatni, ma kezdte tárgyalni az aradi törvényszék. A mai tárgyaláson a vádlottak Máris Zacharie és a felesége, Baja Juon és Angyol Flórka. A tárgyalást Lehmann Viktor törvényszéki bíró vezeti, a közvádat Fikler Károly dr. ügyész képviseli, a vádlottakat Németh János dr. ügyvéd védi.

Máris Zacharie, az elsőrendű vádlott teljes beismerésben van. Beismerte, hogy azokat, akik hozzá fordultak levélben, vagy személyesen átsegítette a határon. „Ügyfeleinek“ aradmegyei román földmunkásoknak meghagyta, hogy Kőbányára utazzanak vasuton. Kőbányán már várta őket s fejenként 100—150 koronát vett fel tőlük költségekre, azután valamennyit polgári ruhába bujtatta. Kőbányáról vasuton Galántáig, vagy Öttevényig elvitte őket s onnan automobilon csempészte át a kivándorlókat a határon. A többi vádlottak tagadták, hogy bárminő részük lett volna Máris üzelmében.

Az első tanu, Ardelean Nyika kurtakéri napszámos és éjjeli őr elmondja, hogy 1912. decemberében egy Amerikában élő földijétől levelet kapott, amelyben az égis magasztalta előtte az amerikai viszonyokat s azt tanácsolta neki, hogy ha ki akar vándorolni, akkor forduljon Márisához. Ő úgy is tett s Máris azt az utasítást adta neki levélben, hogy összeállva azokkal a falujabeliekkel, akik szintén ki akarnak vándorolni, utazzanak Kőbányára, ahol ő egy kocsmában várni fogja. Heten utaztak el a faluból s Márisal Kőbányán tényleg találkoztak. Itt fejenként 100—100 koronát fizettek neki, aztán uri fekete ruhát kaptak tőle s vonaton elutaztak Öttevényig. Öttevényben már automobil kellett volna, hogy reájuk várakozzék, de az autó nem volt sehoh. Máris elment az autót keresni, de míg reá várakoztak, a csendőrijárőr kérdőre vonta őket s valamennyiüket bekísérte a magyaróvári szolgabíróhoz, ahol 13—13 napi elzárásra ítélték őket. A vádlottak közül csak Márisal érintkeztek s Márison kívül csak Márisét ismeri, aki Győrön vonaton elkísérte a társaságot.

Azok közül, akik az ötvenévi kivándorláson részt vettek, háromnak időközben még is sikerült Amerikába kiszökni s így a törvényszék csak Ana Jánost és Gurga Pált hallgatta ki, akinek vallomása Ardeleanéval teljesen egyező. A hetedik a kivándorlók közül, Barbatye Ambrus most Nagyváradon teljesít kato-

nai szolgálatot s így felolvassák a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, amely a többi tanuéval teljesen egyező. Délben egy órakor az elnök a tárgyalás folytatását délután négy órára halasztotta. A délutáni tanuk is mind Máris ellen vallottak. Itélethozatalra előreláthatólag csak holnap este, vagy szerdán délelőtt kerül a sor.

VÁROS ÉS MEGYE

Nem szaporítják a rendőrtisztek létszámát

(Az új szervezési szabályzat folytatolagos tárgyalása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Ma délután négy órakor folytatták Vannay Gyula tanácsnoknál az új szervezési szabályrendelet tervezet tárgyalását, amely elintézése annál sürgősebb, mert a belügyminiszter, mint azt lapunk más helyén megírtuk, újból megsürgette a szabályrendeletet. A tárgyalások alatt azonban kitűnik, hogy az anyag igen nagy, a Bökényi-elaboratum átdolgozása igen sok időt vesz igénybe, azt formába kell önteni, kinyomatni és bizottságokkal tárgyalatni. Valószínűnek látszik már ma, hogy a márciusi közgyűlés elé kerül döntésre ez az életbevágó munka.

Ma a rendőrségről szóló fejezetet tárgyalták három órán át, ami azért vált szükségesé, noha több közbeeső részt ezáltal átugrottak, mert itt van a belügyminiszter utalványa a negyvennégyezer korona államsegélyről és az a bejelentése, hogy az államosítás még ebben az esztendőben törvénybe lesz iktatva.

Ezzel alaposan megváltozott a szervezeti szabályrendelettel szemben az illetékesek álláspontja is. A konferencián kifejezésre is jutott ez oly formában, hogy most már a rendőrség átszervezése egy fillérjébe sem kerülhet a városnak. A tervezet szerint ugyanis egy főkapitány, egy rendőrkapitány, egy I-ső osztályu, egy II-od osztályu rendőrkapitány, első és második osztályu fogalmazók és irodatisztek lennének, továbbá negyven fővel szaporodnék a létszámuk.

Ezt nem fogadták el, hanem valamenyen oszították Green Nándor főkapitány nézetét, aki azt mondta, hogy néhány napon belül elkészül az államsegély felhasználására vonatkozó előterjesztésével és abban már szem előtt fogja tartani az államosítással előálló helyzetet is. Ezt annál inkább megteszi, mert a miniszter mint emlékeztetés, a fizetésrendezést azért nem hagyta jóvá, mert a város által megállapított fizetések nem felelnek a városi törvényben megállapított fizetéseknek, illetve osztályba sorolásnak.

Az értekezlet megbeszélte az erre vonatkozó részleteket is, minthogy azok még változhatnak, egyelőre nem tárgyalhatók nyilvánosan.

Jóváhagyott városi költségvetés. A belügyminiszter ma érkezett leiratával arról értesíti a város közönségét, hogy az 1914. évi költségvetést jóváhagyta és megengedi, hogy a város 74 százalék pótdót szedjen. A miniszter több tételre felvilágosítást kér a törvényhatóságtól és erősen hangsúlyozza, hogy a szervezési szabályrendelet elkészítését már több ízben megsürgette és annak elkészültét rövid időn belül el is várja.

VIDÉK.

Az Ujaradi Takarékpénztár közgyűlése.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Az ujaradi takarékpénztár január 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg saját helyiségében 44. évi közgyűlését, amelyen a vezetőség a részvényesek nagy érdeklődése mellett számolt be az elmúlt üzletév szép eredményéről. A közgyűlést Netter Márton igazgató nyitotta meg, a ki a nagy számban megjelent részvényeseket üdvözlővén, konstata, hogy 63 részvényes 610 darab részvényt tett le 347 szavazattal, melynek alapján a közgyűlést az alapszabályok rendelkezéseire képest határozatképesnek nyilvánítja.

A közgyűlés elnökül egyhangulag Netter Márton igazgatót választotta meg. Az elnök jegyzőkönyv vezetésére Hemmen János intézeti ügyész, annak hitelesítésére pedig Klug József és Stritt Ferenc részvényeseket kérte fel. Ezután felolvasták az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentését és a nyereség felosztására vonatkozó indítványt. A közgyűlés egyhangulag hozzájárult az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésében javaslatba hozott 138.013 korona és 46 filléres tiszta nyereség felosztásához, mely szerint a múlt évi 12.000 korona előzetes levonása után fennmaradó 126.013.46 koronából az alapszabályok értelmében 7 százalék a tartalékalap gyarapítására K. 8820.94, 1 és fél százalék jótékony célú alapítvány javára K. 1890.20, 2 és fél százalék a tisztviselők nyugdíjalap javára K. 3150.34, és 13 százalék az igazgatóság, felügyelő-bizottság és tisztviselők jutalékára K. 16.381.74, — valamint az 1250 darab részvény osztalékára K. 30. — összesen K. 37.500., a tartalékalap rendkívüli dotációjára K. 46.137.07 — mely által a tartalékalap 195.000 koronára emelkedik — a többi alapok díjazására K. 6.129.46, jótékony célra, díjazásra és az igazgatóság rendelkezésére K. 3.503.72 fordítások a jövő évi veszteség- és nyereség számlára pedig K. 14.500 vitessek át.

Az igazgatóság javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy részvényenkint osztalék fejében január 28-tól kezdődőleg 30 koronát fizetnek.

Ekkor a részvényesek nevében Berthe Béla törekvő kereskedő szép szavakkal mondott köszönetet az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak és tisztviselő karnak kiváló ügybuzgalmukért és különösen kiemeli az igazgatóságnak ama dicséretreméltó törekvéseit, mellyel az intézet fejlődését és alapjainak növekedését biztosítja, az idén kiválóképen, mikor az alapok részére a rendes dotáción kívül 50.000 korona külön díjazást hozott javaslatba.

Végül még a betöltendő igazgató-tanácsosi állásra Klug Boldizsár, ujaradi jomódu gazda választott meg közfelkialtással.

A közgyűlésen jelen voltak: Ander Mihály, Berthe Béla, Berthe György, Brunnenschenkl Ferenc, Csalogovits Nándor, Fixmer János, Fock Antal, Friedrich Simon, Hans József, Hartmann Ádám, Hartmann András, ifj. Hartmann András, Hartmann Ferenc, Hemmen János dr., Herold Antal, Hesz Antal, Hesz József, Holz Antal dr., Jamnitzky János, Klug Boldizsár, Klug Ferenc, Klug József, ifj. Krebs Ignác, László István, Lambert Miklós, Margittai Károly, Netter Márton, Petz Ferenc, Philipp Ferenc, Philipp János, Pommersheim János, Smolensky Antal, Schork Ernő, Schork Márton, Stritt Ferenc, Theis Miklós, Ternajgó Lajos dr., Wagner Nándor, Weininger Boldizsár, Weininger Antal, Weisz Adolf, Welti György és Zircher Antal.

Bíróválasztás. Galsa községben most tartották meg az előjáróság választást. A bírói tisztre a választást vezető Novák Kornél tb. főszolgabíró Kilt Györgyöt, Krisán Györgyöt, Mikuti Györgyöt és Mirtl Györgyöt jelölte. A négy György közül 85 szóval 58 ellen Kilt Györgyöt választották bírónak. Adószedő lett Tertiana Demján, esküdt Trif István és Gligor Tivadar.

Az elfelejtett utánvét.

(Felmentett aradi kereskedő.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

A múlt év december havában Lengyel Károly aradi postasegédtségtől sikkasztás miatt feljelentést tett az aradi rendőrségen Lorch M. és Társa aradi bórkereskedő cég ellen.

A feljelentésben elmondotta Lengyel, hogy a múlt év október 19-én reggel hat órától délután egy óráig szolgálatot teljesített a főposta levélposta szavatolási osztályán. Az aznapi postával egy 678 korona utánvételes küldemény érkezett Bécsből S. Bauer und Sohn cégtől, de hibás kiállítás folytán a küldeményről nem tünt ki az, hogy utánvételes s így Lengyel mint egyszerű ajánlott levelet adta át Herpai Sándor kézbesítőnek, aki azt Lorchéknek is kézbesítette.

Mintegy tíz nappal később a Bauer-cég megreklamálta a küldeményt s a postai vizsgálat során kiderült, hogy a levelet — amely egy lejárt váltót tartalmazott — a 678 korona behajtása nélkül kézbesítették ki. A nagyváradi postaigazgatóság Lengyelt és Herpai kézbesítőt egyetemlegesen tette felelőssé a kárért s így azok felszólították a Lorch céget, hogy fizessen. A cég egyik tulajdonosa, Lorch Mátyás kijelentette Lengyelnek, hogy december elseje és tizedike közt meg fogja fizetni az összeget, de a határidő lejárt s Lorch nem fizetett, hanem újabb terminusként január hatodikát jelölte meg.

Lengyel nem akart tovább várni, megtette a feljelentést s hivatkozva arra, hogy követelését nem látja biztosítottának, kérte a bűnügyi zárlat elrendelését.

Az aradi járásbíró — amelyhez a rendőrség az iratokat áttette — a zárlat elrendelését nem látta indokoltnak, sőt nem is csálás büntette, hanem jogtalan eltulajdonítás vétsége miatt indította meg az eljárást. A ma megtartott tárgyaláson Lorch Mátyás beismerte, hogy átvette az utánvételes küldeményt anélkül, hogy az utánvételezett 678 koronát kifizette volna, de csak azért, mert az átvételkor ő sem tudta, hogy a küldemény utánvételes volt. Kijelentette, hogy az összeget hajlandó megtéríteni s már eddig is csak azért nem fizette ki, mert a rossz gazdasági viszonyok következtében nem volt abban a helyzetben, hogy kötelezettségének eleget tehetett volna. A járásbíró Lorchot a vád és következményeinek terhe alól ez alapon felmentette s elrendelte, hogy a bűnjelként lefoglalt váltó S. Bauer und Sohn bécsi cégnek adassék ki.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Eötvös Loránt báró előadása. Vasárnap délután öt órakor a kulturpalota nagytermében zsúfolt széksorok előtt, Arad legelőkelőbb közönségének tartott körülbelül két órány előadást Eötvös Loránt báró, a világhírű természettudós. A föld vonzó erejéről és a nehézkedés törvényéről beszélt az öt mindvégig figyelemmel hallgató közönségnek, a mely az elvont és nehéz problémák fejtegetését az illusztris előadónak önálló teóriái és kísérleti illusztrációi nyomán könnyedséggel értette meg. Az előadás befejeztével zajos ovációban részesítették Eötvös bárót.

(*) Népszerű tudományos előadás. Lindner József főgimn. tanár előadását a cseppfolyós levegőről a főgimnázium dísztermében folyó hó 28-ikán fél 5 óra után fogja megtartani.

(*) Szabadliceumi előadás. Zimmermann Károly dr. szabadliceumi előadását ma délután 5 órakor tartja a kulturpalota kis előadótermében. Jegyek a hátralevő kilenc előadásra egy koronáért válthatók a pénztárnál.

Urbán Iván báró a kivándorlás ellen.

— A főispán érdekes körrendelete. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Aradmegye területéről, mint ezt az Aradi Közlöny többször megírta, rendkívül nagy a kivándorlás. De még az eddigi méretekhez hasonlítva is hihetetlenül felszökött a kivándorlók száma néhány hét óta. Amikor a falvakba, az eldugott, szegénységgel vívódó hegyi községekbe kikerült a hír, hogy a katonakötelesekre szóló utlevél tilalmat visszavonták, egyszerre megindult a kivándorlók áradata. Mindenki türelmetlen sietette, sürgette az utlevelet, mert — így okoskodtak az egyszerű falusiak — addig menjünk, ameddig lehet, hátha már a következő héten megújul a tilalom és lezárul az ország határa... Az alispáni hivatalhoz decemberben és januárban tömegtelen kivándorlásra készülő aradmegyei ember fordult utlevél kéréssel. Volt úgy is, hogy a főbírói hivataloktól nyolcvan-száz utlevélkérvény érkezett egyetlen egy napon. És a legtöbb kérelmezőtől nem lehetett megtagadni az utlevelet, mert jól kioktatva, alaposan megindokolt kérvényben szabályszerűen kérték. A múlt év utolsó hónapjában és a januárból eddig eltelt három hét alatt legalább ezerre becsülhető az aradmegyei kivándorlók száma, ami a kivándorlási láz óriási elharapózására vall.

A mértéktelen és meggondolatlan kivándorlás felkeltette Urbán Iván báró főispán figyelmét is. Az alispáni hivatal hivatalosan is összeállította és Urbán Iván báró elé terjesztette az utolsó hetek, szomorú kivándorlási statisztikáját. A főispán a kivándorlás normális keretekbe terelése érdekében fontos és nagyjelentőségű rendeletben fordult Aradmegye tíz járásának főszolgabíráihoz. Az érdekes rendeletben a főispán a mértéket jóval meghaladó kirándulás indító okát főleg az észak és délamerikai kirándulási ügynökségek szervezett hálózatának és fokozottabb tevékenységének tudja be.

— Az ügynökségek — írja a főispán — kiszínezett reklámokat, újságcikkeket, brossurákat terjesztenek és osztogatnak titkos ügynökeik által a tudatlan nép között és azt hirtetik, hogy Amerika mindkét részében kiapadhatatlan kereseti források és alkalmak vannak, hogy az élet olcsó, a munkabérek magasak és a vagyonszerzés lehetősége könnyű. A kivándorlásra csábító hirdetésekben és körlevelekben egyoldalúan kiszínezett valótlanágokkal szemben a valóságnak megfelelő állapot pedig az, hogy az egyesült államokban a legfőbb iparágban, de főképen a vas és acéliparágak terén ijeszten nagy az üzemkorlátozás s a munkanélküliek száma, az elbocsájtások következtében megdöbbentően szaporodik.

Előre látható, hogy a munkahiány az Egyesült Államokban még igen hosszú ideig fog tartani. Ugyanezért az Egyesült Államok kormánya az odaváló bevándorlást nagyon megnehezítette és diplomáciai uton kérte, hogy óvintsek a kivándorolni készülőket. Ennél még súlyosabbak a viszonyok a délamerikai államokban. Itt a kivándorolt európai munkás néhány heti testet őrő tufeszített munka után,

az aratás befejeztével — miután a munkaadónak már rá szüksége nincsen s ezért szolgáltatásból elbocsájtja — munka és kereset nélkül a legválságosabb helyzetbe sodorva magárahagyottan mara. A hivatalos jelentések szerint egyedül Argentína állam fővárosában Buenos-Ayresben a százezret meghaladja a kétségbeesett munkanélküliek száma, akik között már olyan is van, aki megélhetésének biztosítása céljából saját gyermekét tette eladóvá azon reményben, hogy annak eladásából befolyandó pénzen bérletet vesz és ha a sors kedvez, évek multával eladott gyermekét a jelenlegi eladási ár két-háromszorosával vissza vásárolja.

— Aradvármegye összes közigazgatási járásában, de

különösen a borossebesiben, nagyhalmgyiban és máriaradnaiban ezidőszert a lakosság körében nagyon észlelhető kivándorlási törekvés

ellensúlyozása és minden törvényes eszközzel meggátolása most már el nem odázható.

Felhívom ennek folytán főszolgabíró urat, sziveskedjék a fennhatósága területén alkalmazásban levő összes községi és körjegyzőket a legszigorubbán utasítani arra, hogy a járása, illetve a községek és körjegyzőségek területén jelentkező és kivándorlásra csábító ügynökök működését beható figyelemmel kísérjék és a legkisebb gyanu esetén feljelentéseiket azonnal tegyék meg és pedig a gyors segély érdekében közvetlenül az illetékes csendőrsőhöz; a területükön levő lakossággal pedig — ezen intézkedésben vázoltak felhasználása mellett — minden alkalommal világosítsák fel Amerika mindkét részében ezidőszert uralgó nagymérvű munkahiányról, vagy drágaságról, a megélhetési viszonyok rendkívüli kedvezőtlen voltáról, az Egyesült Államokba való kivándorlás nehézségeiről és főleg a reájok ott súlyosodó nyomoruságról.

Végül pedig törekedjenek a községi és körjegyzők a kivándorolni szándékozókot rábírni arra, hogy ebbeli elhatározásukról — legalább is — ezuttal ezidőszert mondjanak le s a kivándorlást halasszák el addig, amíg az amerikai köztársaságon a közgazdasági és ipari viszonyokban határozottan és hivatalosan megállapított javulás áll be.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A gyoroki hamis váltók. Hoffmann Károly, a váltóhamisító gyoroki bórkereskedő váltótartozásai közt szerepelt egy háromezer koronás váltó is, amelyet Avarffy Géza számított le. A váltón elfogadóként Hoffmann Károlyné szerepelt. A sommás váltópör folyamán Hoffmanné kifogást tett a váltó ellen s kijelentette, hogy az azon levő aláírás nem valódi. A kifogást ma tárgyalta az aradi törvényszék, mint váltóbíró. Kihallgatták Wanicsek Ferencet, Hoffmann sógorát, majd Hoffmann Károlyt is, aki maga kijelentette, hogy az aláírást a váltóra ő hamisította.

§ Mittler Izidor dr. ünneplése. Az aradi ügyvédi kamara ma délután választmányi ülést tartott, amelyen Mittler Izidor dr., aki huszonegy esztendőn keresztül volt a választmány tagja, bejelentette, hogy miután az igazságügy-miniszter a Kuria országos ügyvédi tanácsának tagjává nevezte ki, választmányi tagságáról lemond. A választmány tagjai Mittlert a magas kitüntetés alkalmával rendkívül meleg és lelkes óvációban részesítették s az elnökség nevében Szalay Károly kir. tanácsos elnök és Pácz Béla dr. alelnök, a választmány nevében pedig Priegl István dr. méltatták emelkedett szavakban Mittler maradandó érdemeit.

A vitriolos barátnő.

— Egy szerelmi regény vége. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Temesvár, január 26.

Görcsösen zokogó asszony jelent ma meg a temesvári törvényszék előtt. Büne az volt, hogy múlt évben kénsavval leöntött egy férfit, akinek arcát azonban szerencsére nem torzította el a maró folyadék és a merénylet nyomait csak fején és a fülén viseli. A merénylet érdekes története még akkor kezdődött, mikor a harmincegy éves vádlott, leánykori nevén Schlesinger Jeanette, tizenöt esztendőes leány volt. Ekkor ismerte meg őt Gerstl Géza temesvári malomtulajdonos és a viszony köztük csakhamar nagyon bensős lett. Schlesinger Jeanette egy napon megvallotta Gerstlnek, hogy anyának érzi magát és azt hitte, hogy Gerstl azzal fogja a hibát jóvátenni, hogy házasságra lép vele. Ám a férfi így szólt:

— Majd szerzünk egy jó férjet!

Tényleg így is történt. 1905. tavaszán Frankl Salamon nyomdász vezette az oltárhoz a gyermekanyát Gerstl most újra udvarolni kezdett az asszonynak és hosszas rábeszéléssel végre rábirta, válljon el férjétől. A fiatal asszony ebbe beleegyezett és nemsokára otthagya férjét. Amikor ismét zavartalanul együtt voltak, folyton veszekedtek, civakodtak egymással és a szerelemből mi sem maradt meg. Egy ilyen civakodás alkalmával az asszony hatalmasan arculütötte a malomtulajdonost, ki azzal viszonozta, hogy egy roppant sértő és mélyan megalázó kifejezéssel illette barátnőjét. Az asszony másnap megjelent Gerstl irodájában.

— Semmi közünk egymáshoz, távozzék! — szólt ridegen a malomtulajdonos.

— Megmarad elhatározása mellett? — kérdezte szikrázó szemekkel az asszony.

— Igen!

— Ugy én is megmaradok az enyém mellett! — szólt az asszony és egy üveg kénsavat rántott elő.

A férfi megragadta az asszony kezét, úgy, hogy az üvegben levő kénsav csak a feje hátsó részét és a jobb fülét érte. Gerstl így is súlyosan megsérült. A merénylet után az asszony eltávozott és nemsokára másodszor is férjhez ment, Hittich Lipót lugosi bodegáshoz. Érdekes, hogy Schlesinger Jeanette, mikor már Hittich felesége volt, levelet írt Gerstlnek, melyben abbéli kívánságát fejezte ki, hogy szeretne újból visszatérni hozzája.

Erős felindulásban elkövetett súlyos testi sértés miatt indult meg Hittichné ellen az eljárás. A tárgyalást zárt ajtók mögött tartották. A tanú kihallgatások és a pörbeszéd után a bíróság az ítélelhozatalra vonult vissza. Hittich Lipótnét a terhére rótt büncselekményben bűnösnek mondták ki és ezért hat heti fogságra ítélték. Köteles továbbá 954 koronát kártérítés fejében Gerstlnek megtéríteni. Enyhítő körülménynek vette a bíróság a vádlott teljes beismerését, őszinte megbánását és azt, hogy Gerstl arcát a kénsav nem torzította el. Az ítélet jogerős.

SPORT.

+ Az első jég hockey tréninget kedden délután tartja az Aradi Korcsolyázó Egyesület városligeti jégpályáján délután 3 órai kezdettel. Ezután hívja fel az egyesület vezetősége mindazokat, kik a felfektetett ivéken aláírták magukat, hogy pontos időben jelenjenek meg. A verők odakint vehetők át. Az első ellenfele

az AKE-nek az AAK. csapata lesz. Itt említjük meg azt, hogy vasárnap délelőtt, amennyiben az idő megengedi, tartja meg az egyesület mükorcsolyázó versenyét, melyről több tájékoztatást a melegedőkben kifüggesztett ivéken tudhat meg a közönség. A részletes programot e hét folyamán hozzuk tudomására az érdeklődőknek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: Nagy kabaré. (A. bérlet.)

Szerda: Varázskeringő operette. (Uj betanulással. (B. bérlet.)

Csütörtök: Cigánybáró, operette. Bedő Árpádné vendégfelléptével. (C. bérlet.)

Péntek: Maria Antonia, dráma. (Bemutató előadás.) (A. bérlet.)

Szombat: Maria Antonia, dráma. (B. bérlet.)

Vasárnap: Délután: Eva, operette. Este: Maria Antonia, dráma. (C. bérlet.)

A beszélő mozi aradi bemutatója

(Edison kinetofonja a kulturpalotában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, január 26

Edison kinetofonját ma mutatták be az aradi publikumnak a kulturpalota nagytermében. Már az első előadásra is vagy ötszáz főnyi publikum gyűlt össze, az esti előadásra pedig majdnem egészen megtelt a hatalmas terem. Az előadásokat Zádor Jenő az Aradi Közlöny munkatársa vezette be és tetszéssel fogadott konferánshban ismertette a kinetofont. A publikum kíváncsian várta a legújabb világeseményt s halálos csend volt a teremben, amikor elaludtak a ragyogó fényben uszó villanykörtek, felülről hallani lehetett a vetítógép berregését és a vásznon megjelent a konferansezé egy frakkos, cilinderes ur, aki szapora francia szóval elmondotta, hogy milyen produkcióra képes a kinetofon. A kép keretében hallottunk sip-szót, zongorát, ének hangot, kutyaugatást oly meglepő természetességgel, hogy például amikor a kutyák rontottak a „szinre“, a publikum szinte önkéntelenül felkacagott s hangos tapsvihar tört ki. A filmből felénk sugárzott az amerikai fenomén csodálatos szelleme. Az alapgondolat a legnehezebb probléma, a szünkronizmus, a hang és a mozgás egysége teljesen meg van oldva, most már csak a gramofon tökéletesbitésére van szükség. A többi képek is mind csak azt demonstrálták, hogy mily sokat várhatunk a beszélő filmtől. Angol szövegű operettjelenetek és dalok, táncok, varriete produkciók, Faust egy jelenete, amerikai diákmókák tarkították a másfélórás műsort, amely a közönség teljes tetszésével találkozott.

* A színház jelentése. A kabaré-előadást, amely hétfőn oly óriási sikert aratott, kedden megismétli az aradi színház.

Varázskeringő. Négy esztendeje van annak, hogy Barics Gyula, az aradi színház baritonistája Aradon vendégszerepelt s akkor a Varázskeringőben, Fall operettjében lépett fel először. A kiváló színésznek egyik legpompásabb alakítása a Niki hadnagy. A Varázskeringő szerdán kerül színre.

Dr. Bedő Árpádné, az ismert aradi művésasszony ismét vendégszerepelni fog az aradi színházban. Néhány évvel ezelőtt lépett fel először Bedőné az aradi színpadon s akkor gyönyörű hangjával nagy tetszést aratott. Azóta hangja, énekművészete még inkább fejlődött, tökéletesedett, úgy, hogy csütörtöki vendégjátéka, amikor a Cigánybáró Saffiját éneklé, előreláthatólag nagy-nagy sikerrel fog járni.

Maria Antonia. Az aradi színház a Maria Antonia dráma készül, amely pénteken lesz. A színház össz-személyzetén kívül egy sereg statisztát

tát is szerződtetett az igazgatóság, úgy, hogy egyszerre 100 ember is megjelenik a színpadon. A darab mellett, hogy érdekes slávtányosság szempontjából is első helyen áll, tele van a legfinomabb jelenetekkel s módot ad az aradi színház drámai személyzetének, hogy művészetéről igaz tanúságot tegyen.

* Kamarazeneestély. Nagyszámu előkelő közönség előtt mutatták be előadói művészetüket Mezey Zsigmond dr. és M. Zay Margit okleveles művésztanárok. A nívós műsor minden egyes számát — ezek között Beethoven és Tartini gyönyörű szonátáit, továbbá Mozart, Liszt, Chopin és Schubert legnevezetesebb műveit — méltó, művészi felfogással és készletséggel adták elő az aradi fiatal művészek. A zeneértő közönségnek, ennek soraiban igen sok szakértőnek rendkívül tetszett Mezeytől a nagy melegséggel és elmélyedéssel előadott Beethoven-szonáta és a briliáns technikával játszott Mozart-hegedőverseny. Míg M. Zay Margit szóló-számai közül nagy hatásuk voltak a Liszt és Chopin-zongora koncertek ragyogó előadásai. A hivatott művészek újból beigazolták, hogy elsőrangú mesterei hangversenyüknek.

* Fedák Sári az Apollóban. (Földes Imre filmdrámájának premierje.) Földes Imre, a Hivatalnok urak és a Császár katonája kitűnő szerzője dramát írt a mozi számára. A ragyogó talentumu író nagyszerű témát fogott meg s egy modern drámát dolgozott fel mozi-dramájában, melynek a „Rablélek“ címet adta. A magyar népies dráma főszerepét Fedák Sári játsza, aki egy falusi kovács tüzlőről patiant feleségének alakját hozza élénk megragadó realizmussal és meglepő művészi erővel. Fedák most jelenik meg előttünk másodszor, mint moziszinész s művészetének végtelen skáláját ismerjük meg ebben az alakításban. Fedák első moziszerében még küzdött az új maniljő hatásával, itt már azonban tökéletes moziszinész, aki nemcsak gesztusokkal és mimikával dolgozik, hanem a legügyesebb arztanókkal is versenyre kel merész vállalkozásaival és testi ügyességével. A második Fedák-film nemcsak a megjátszásban, hanem a darab rendezésében és kivitelében is jóval felülmúlja az elsőt. A szereplők közül még Rátka Mártont kell kiemelni, aki pompás alakítást nyújt. Az Apolló-színház mai premierje óriási számu közönséget hozott egybe. A belső siker is felemelő volt. Fedák Sári még kedden és szerdán jelenik meg az Apolló vásznan. 4256

* Shylock. (Az Uránia ujdonsága). Telt ház, fekről-fokra erősödő érdeklődéssel szemlélte Salten mesterművét. Zamosky pénzt zsarol az öreg Levitől, ki megmenti a bajtól, de mellette elcsábítja leányát, megmérgezi a színház tisztességét, lopásra bírja reá a leányt s akkor az elszóktetett kedvesével eldorbézolja a rablott kincseket. Az ősz családfő vár, bízik a Jehovában, aki büntet és jutalmaz, de mikor nem látja Isten ujját: megzavarodik, vallási őrvjongsbe esik. A szent bójtnapon Krakó ősi zsinagógájában, a fenséges Kolnidre alatt, perbeszál az Urral s ájultan viszik ki a diszhelyről. Féltelességében szőjjelszórja a verejtékekkel összekuporgatott kincsekét, sir, zokog s végre meghékül Istenével. — Leányával csak a halál után találkozik, akkor ismét szereti, mert lelke megtisztult. Salten gyönyörű meséje, teljesen megkapja a néző lelkét, az öreg zsidó szenvedései a szivekbe markolnak, ölnek és felemelnek. A filmet művészi zene kíséri. A kép ma megy utoljára. 3

* Kék egér. Az Uránia színház megszerzte Engel és Horst remek bohózatát és legközelebb színre is hozza azt, eredeti zenével. 3

* Kerpel kölcsönkönyvtára számos ujdonsággal bővült. Vidékre is pontos kiszolgálás. A könyvek tiszták. Havi díj K. 1:40, vagy kötetenkint 10 f. Ugyanott zenemű-kölcsönző is. 291

HIREK.

Volt aradi ügyvéd balesete.

— Jelfy János drt elütötte egy villamos. —
Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 25.

A budapesti közuti villamos mátyásföldi feltételes megállóhelyén súlyos katasztrófa történt szombaton este. A villamos elütötte Jelfy János dr. budapesti ügyvédet, akinek egyik lába eltört s a fején és a mellén szenvedett súlyos sérüléseket.

Jelfyt sokan ismerik Aradon: itt kezdte ügyvédi pályáját s Aradról került fel Budapestre. Apjának Jekler Jánosnak koreszmája volt a Wesselényi-utcában, a fivére Jelfy Gyula országosan ismert pesti fényképész. Anyja később elvált férjétől s Szele József ügyvéd felesége lett. Szele ekkor a fiút is örökbe fogadta. A kilencvenes évek elején nyitotta meg Jelfy — aki nagyon jó vívó s egynehány karpárhaj hőse volt — ügyvédi irodáját a Templom-utcában a Kubovics (ma Odray) házban.

Jelfy bizalmas barátságban volt Méray-Horváth Károly volt aradi lapszerkesztővel, a kivel s egy Rottár nevű aradi mechanikussal együtt egy táv-szedőgépet konstruált. A találmányt szakemberek nagyon értékesnek mondták, úgy, hogy a három feltaláló 1893-ban hosszabb ideig kísérletezett a szerkezettel Grázban Battenberg Sándor herceg volt bolgár fejedelem kastélyában. 1895-ben már annyira tökéletesítették találmányukat, hogy azt Németországban értékesíteni tudták. Ez 1895-ben, vagy 96-ban történt s közvetlen utána Jelfy el is költözött Aradról.

Szombaton este Mátyásföldre ment villamossal Jelfy dr. és az Alsó-Mátyásföld feltételes megállóhelyen leszállt. Dideregve ment néhány lépést, mikor szembejött a csömöri villamos, a mely elgázolta. A mentők a Rókus-kórházba szállították.

Érdekes, hogy a szerencsétlenül járt ügyvéd télikabátja és élelmiszert tartalmazó csomagja az elgázolást követő zavarban nyomtalanul eltűnt.

A hiérrelt utitaska.

— A temesvári vendéglős kalandja. —
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Ma este az aradi rendőrségen Kovalcsik Antal temesvári vendéglős feljelentést tett egy ismeretlen nevű, facér temesvári pincér ellen, ki ma délelőtt a vasuti vendéglős éttermében ellopta négyszázhatvan koronát tartalmazó kézitáskáját. Kovalcsik temesvári vendéglőjébe két héttel ezelőtt állított be először az ismeretlen és azóta mindennapos vendég lett. Kovalcsik tegnap mesélte a pincérnek, hogy Aradon át Pankotára szándékozik utazni borvásárlás céljából. A pincér borszakértőnek mondta magát és ajánlotta Kovalcsiknak, hogy vigye őt is magával az utra. A vendéglős belement ebbe és átadott a pincérnek tíz koronát, hogy vegyen neki egy kizitáskát.

Az ismeretlen mihamar visszatért két egyforma táskával, mondván, hogy neki is van szüksége egy utitáskára. Ma reggel felkészültek az utra. Kovalcsik táskájába tette a borvételre szánt négyszázhatvan koronát, a pincérébe pedig bort, szalonnát és egyéb élelmiszereket csomagoltak. Aradra érkezvén előbb a Horváth-féle, majd a vasuti étterembe mentek be, hogy itt várják meg a tizenegyórás Pankota felé menő motort.

Tíz órakor Kovalcsik kis időre magára hagyta a pincért, ki ezalatt a két táskát tar-

talmát kicserélte. Midőn a vendéglős visszatért, utitársa távozott el, azonban magával vitte a most már négyszázhatvan koronát tartalmazó táskáját. Kovalcsik délután három óráig várta vissza utitársát, ki azonban nem jelentkezett. Ekkor feljelentést tett a rendőrségen. A rendőrség megindította a nyomozást és ma éjjel detektívek járják be az összes mulatóhelyeket, mivel nincs kizárva, hogy a furfangos utitárs még Aradon igyekszik a pénzt elkölteni.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. A fagy gyengülése és némi havazás várható. — Sürgönyprognózis: Elvértve csapadék, később enyhébb.

— A közoktatási miniszter mandátuma. Magyarlápósról táviratozzák, hogy Ilosvay Lajos dr., vallás- és közoktatásügyi államtitkár ma reggel egyhangulag megválasztották a magyarlápósi kerületi országgyűlési képviselőjévé.

— Andrányi Károly báró betegsége. Budapestről jelentik: A nagybeteg Andrányi Károly báró állapota változatlan és az orvosok még mindig azt figyelik, hogy mi a báró baja. Holnap a szanatórium főorvosai és Parecz Gyula dr. nyugalmazott kórházi igazgató, a báró aradi háziorvosa konziliumot tartanak és azon fognak dönteni, hogy a beteget alávessek-e a műtétnek.

— Kitüntetett bankigazgató. Bécsből jelentik: A király Sztehló Róbertet, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatóját közgazdasági téren szerzett érdemeiért királyi tanácsossá nevezte ki.

— A külügyminiszter veszedelmében. Bécsből jelentik: Berchtold Lipót gróf külügyminiszter ma este életveszedelmében forgott. A külügyminiszter hivatalából kecsin távozott a Ringstrassen keresztül, midőn az Opera Restaurant előtt lovai az aszfalton megcsuszta. A kocsis rudja előrött és a kocsis felborulóban volt, midőn Berchtold gróf kiszállott és sértetlenül, gyalog folytatta útját.

— Halálozások. Goldzieher Márton dr. és neje Mann Lenke 5 hónapos kis leánykaja Évuska január 25-én Kisjenőn elhunyt; temetése ma volt. A mélyen sujtott szülők iránt nagy a részvét.

Klein Ignácz a Baiersdorf és Biach cég lugosi üzemvezetője január hó 23-án, 57 éves korában elhunyt. Vasárnap délután temették el felesége és a gyászoló nagy rokonság részvétele mellett.

Ma délelőtt kísérték ki a gyászoló rokonok a pályaudvarra Vertán Eteléné, született Vertán Piroska koporsóját. A hirtelen elhunyt urinő holttestét Battonyára szállítják és ott a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— Az aradi rendőrség államsegélye. Ma érkezett le a városhoz a belügyminiszter rendelete, melyben tudatja, hogy a rendőrség részére 44 ezer korona államsegélyt utalt ki. A városi pénztár a polgármester nyugtájára a királyi adóhivatalnál holnap veszi fel a pénzt. Green Nándor főkapitány a napokban tesz előterjesztést a tanácsnak az összeg felhasználására.

— Támadás Ferdinánd király ellen. Szófiából jelentik: A szobranje fölmozgatása ellen való tiltakozásuk jeléül a szocialista községtanácsosok lemondtak. A lemondó nyilatkozat elmondása alkalmával Hrisztov szerkesztő volt képviselő, a községtanács tagja a hallgatóság nagy tetszése közben hevesen megtámadta Ferdinánd királyt, őt okolta Bulgária szerencsétlenségéért.

— Plágiumvád az Akadémiában. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia ma este hat órakor Berzeviczy Albert elnöke alatt ülést tartott, melynek tárgya a Vojnich-díj odaítélése volt. A Vojnich-díj bíráló-bizottságában Vojnich Géza, Heinrich Gusztáv és Császár Elemér foglaltak helyet és annak üléséről és eredményéről Vojnich Géza készítette a jelentést. Vojnich betegsége miatt Heinrich Gusztáv főtítkár olvasta fel a bíráló bizottság részletesen indokolt döntését, mely szerint a múlt évben előadott drámai, művek közül a díjra Farkas Pálnak A konventbiztos című darabját tartja legérdemesebbnek. Ballagi Aladár egyetemi tanár nem fogadja el a bírálók indítványát, először mert avval nincs megelégedve, másodsor mert az e tárgy feletti tanácskozást februárban kellene az összes ülés előtt megtartani. Felolvasták a Nép-szavából és a Pesti Naplóból cikkeket, melyek Farkast plágiummal vádolják és adatszérien bizonyítják, hogy Farkas Pál egyes részleteket szóról szóra átvett egy francia történetíró munkájából. Ő a plágium vádját magáévé teszi. Indítványozza, hogy az Akadémia a jövő hónapban döntsön a kérdésben. Ferenczi Zoltán reflektált Ballagi szavaira és kijelenti, hogy ezen díj odaítélésénél nem a külső siker, hanem a mű irodalmi értéke az irányadó. A plágium kérdése nem tartozik a tárgyhoz. Bernáth István és Concha Győző felszólalásai után Heinrich Gusztáv főtítkár védelmezte meg Ballagival szemben a zsüri álláspontját. Berzeviczy Albert elnök szavazásra tette fel a kérdést, melynek eredménye az volt, hogy a bíráló bizottság indítványát az ülés egyhangulag elfogadta; csupán Ballagi szavazott ellene.

— Halálos elgázolás. Az aradi állomás közelében, a 99. számú őrház mellett ma halálos kimenetelű szerencsétlenség történt. A Sofronya felől délelőtt tíz órakor Aradra érkező 680. számú tehervonat az őrház közelében halálra gázolt egy ötven-hatvan év körüli cigánykoldust. A szerencsétlen ember fejbőrét teljesen lenyúzták a vonat kerekei, azonkívül a vállán is súlyos sérüléseket szenvedett az öreg koldus. Az őrházban lévők azonnal telefonon értesítették a rendőrséget, ahonnan Petkovics Béla rendőrfelügyelő és Kórodi detektív mentek ki a szerencsétlenség színhelyére. Megállapították, hogy a koldus éppen akkor ment ki az őrházból, amikor a vonat már közvetlen közelben volt, s át akart haladni a vágányokon. A vonatvezető sipolt és fékezett, de az öreg elmélyedve ballagott a síneken keresztül s nem vette észre a közelgő vonatot. Így történt azután a szerencsétlenség, amelyért senkit sem terhel a felelősség.

— A diák éji kalandja. Kellemetlen kalandja volt a lippai kereskedelmi iskola B. I. nevű növendékének. Vasárnap éjjel, valamivel éjfélután a lippai postafőnök és a körülötte lakó szomszédok segélykiáltásokra ébredtek föl. A kiabálás majd elnémult, majd újra kezdődött. Többen fölkeltek megnézni, hogy mi történik az utcán, mi okozza a zajt. Megállapították, hogy a szomszédban lakó kosztos diák éji kalandozásából hazatérve, át akart mászni a kerítésen, de függve maradt a vasrácsra, oly szerencsétlenül, hogy az egyik vasrud hegye combjába furódott. Vérbe, fagyba vitték be a lakására, hol azután kellő ápolásban részesítették.

— Doktorráavatás. Kőrössy Sándort, Arad megye fiatal tisztviselőjét szombaton avatták államtudományi doktorrá a kolozsvári tudományegyetemen.

Rombolás egy aradi gyárban.

(A Marta-gyár munkásainak mozgalma.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Ma délután háromnegyed hat órákor telefonon arról értesítették Szilágyi László dr. ügyeletes rendőrfogalmazót, hogy az aradi Marta automobilrészevénytársaság munkásai sztrájkba léptek s a gyár berendezését és gépeit megrongálják. Minthogy a jelentés úgy hangzott, hogy a gyárban igen fenyegető a helyzet, Fenesán János rendőrfelügyelő tizenkét rendőrrel rögtön kisetett a Marta Pécskai-uti gyárépületébe, de mire a rendőrség emberei megérkeztek, a munkások a zajongást és rongálást már abbahagyták, javarészü már ki is vonult az épületből, a rendőrök jöttére pedig azok, akik még ott voltak, szintén rendben eltávoztak a gyárból.

A sztrájk következtetésének történetét Spitzer Henrik, a gyár főmérnöke így mondotta jegyzőkönyvbe a rendőrségen:

— A munkások sztrájkba lépését olyan bérmozgalom vezette be, melynek célja az volt, hogy a gyárban 1914. május 1-éig érvényben levő kollektív szerződés hatályon kívül helyeztessék. Az akkordmunkáknál ugyanis az volt a divat, hogy a munkás előre kialakítja a munkavezetővel a készítendő munka árát. Ennek a rendszernek vettem én véget azzal, hogy a munkavezetőkkel elvégeztettem kísérletképpen az egyes munkákat, s az ő munkájuk alapján szabtam meg az akkordárakat. Szorgalmas munkás így is megkereshetett óránként legalább egy korona busz fillért, de a munkásoknak ez a kísérleti idő alapján megállapított akkordbér nem tetszett, s követelték továbbra is az öszszár egyszerre való megállapítását.

Január 22-én felszólításomra írásban adták be követeléseiket, melyeket a bizalmi férfiakól átvettem, de mindjárt közöltem velük, hogy teljesítésük lehetetlen, minthogy ellenkeznek az érvényben lévő kollektív szerződéssel. Másnap délelőtt még rendesen dolgoztak a munkások, délután is bejöttek, a gépek mellé álltak, de nem dolgoztak. Szombaton Aradra érkezett Malasics Géza, a vas- és fémmunkások szövetségének kiküldöttje és az ő bevonásával történt tárgyalások során a bizalmiférfiak kijelentették, hogy követeléseik egy részét kikapcsolják, más részét függőben tartják.

A gyár vezetősége azonban a jelen május 4-éig érvényes kollektív szerződés megszegését látta mind ebben, tehát a szerződés reánk sem kötelező. Ezt tudomására hoztuk a munkásoknak és közöltük velük azt is, hogy továbbá az 1912. május előtti munkarend érvényes. Aki ezt elfogadja dolgozhat tovább s nem fog kevesebbet keresni, mint eddig, aki pedig nem akarja elismerni ezt a munkarendet, a gyárból kiléphet.

Ma délután közöltem a lakatosokkal, hogy rájuk nézve is a régi munkarend bír érvénnyel. Mikor ezt a gépészek meghallották, óriási zsivajás támadt, törni-zuzni kezdtek, az ablakokat, a lámpákat betörték s több készülő munkát is megrongáltak, gépeket elmozdítottak helyükből.

A gyárvezetőség felszólította a zavargókat: távozzanak csendben el, a rongálásokat meg nem történtenek tekintjük s holnap nyugodtan tárgyalhatunk. A gyárból senkit sem bocsátunk el. A munkások erre rendben elvonnultak.

A gyár vezetősége holnap reggel a bejáratnál lévő táblára a következő hirdetményt teszi ki:

— A történt rongálások miatt s a nyugodt tárgyalások érdekében a gyár ma üzem szünetet tart.

A főmérnök végül kijelentette a rendőrségen, hogy *bűnvádi feljelentést senki ellen nem tesz.*

A Marta-gyár százötven munkása ma este nyolc órákor a Munkás Otthonban ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy nem lépnek munkába, minthogy szerintük a gyár az összes munkásokat kizárta, s bevárják, míg a vas- és fémmunkások szövetségének közbenjöttével megkezdődnek a békéltető tárgyalások.

A gyárra most rendőrök ügyelnek ugyan- csak rendőrök vigyáznak arra is, hogy a gyárban javított és garazsirozott városi autóbuszokat a munkások esetleg meg ne rongálják.

Teleky László titkos iratai.

(A felbontott és újra lezárt csomag. — Mit mondott az uralkodó a grófnak?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

A magyar emigráció titokzatos alakja volt Teleki László gróf. Előbb tagja az ország sorsát intéző hármass bizottságnak, majd bujdosó hős, akinek láthatatlan munkája hol Svájcban, hol Drezdában, hol Genuában, hol Párisban tört ki a föld alól. Élete folyását nem ismeri a történelem. Tragikus öngyilkosságának okait csak találgatni lehet.

Sokat beszélnek egy ígéretéről, melyet az emigráns az uralkodónak tett, hogy hazája politikai életében nem fog részt venni. Gróf Teleki, ki különben jeles tragédiatíró volt, ezt az ígéretét nem tudta betartani.

A történetírók izgatott érdeklődéssel gondolnak két lepecsételt csomagra. Az egyik Teleki László gróf írása. A Teleki család levéltárában őrzik és nem szabad föl bontani. A másik csomagot ma délelőtt bontották föl a Nemzeti Múzeumban, de mindjárt

újra lepecsételték anélkül, hogy a tartalmából akármi is nyilvánosságra került volna.

Néhai Puky Miklósnak, a nevezetes emigránsnak írásait tartalmazza ez a csomag. Puky, aki közeli jó barátja volt Telekynek annak idején Irányi Dánielnek adta át, aki viszont úgy rendelkezett, hogy 1914. előtt nem szabad föl bontani. Az árvaszéknek nincs helye, sem szervezete ilyen történelmi okmányok megőrzésére, átadta tehát a csomagot a Történelmi Társulatnak. Ez viszont — ugyancsak megőrzésére szolgáló hely hiányában — a Nemzeti Múzeumnak adta át a csomagot.

Igy került Puky Miklós emigrációs irat-csomója a Nemzeti Múzeumhoz.

A Nemzeti Múzeum igazgatósága ma délelőtt tíz órára tüzte ki a csomag föl bontását, a melyet a Széchenyi-könyvtár 6. leltári száma alatt őrztek eddig. Az igazgatósági teremben az asztalnál a bizottság foglalt helyet: Szalay Imre báró igazgató, Fejérfpataky László, a könyvtár igazgatója, aztán a Történelmi Társulat képviselőiben Iványi Béla. Megjelentek azonkívül a családi alapon érdekeltek: Irányi Géza báró, továbbá Puky Árpád, Puky Kálmán, Puky Kálmánné Szentimrey Anna, Puky István és Puky Gábor, a székesfővárosi árvaszék, a melyet a Nemzeti Múzeum külön meghívott, nem képviseltette magát.

Szalay báró rövid előterjesztést tett a tényállásról, aztán átadta a szót Fejérfpataky Lászlónak, aki részletesen elmondotta a csomag történetét. Aztán felbontották a csomagot. Egy barna kötésű vastag könyv került elő be-

lőle, azonkívül egy gummiszallaggal átkapcsolt levélesomag

A könyv az emigrációs levelek be- kötött sora. Kossuth Lajosnak igen sok sajátkezű levelét tartalmazza, a melyeket a száműzött kormányzó Teleki László grófnak intézett.

Van benne számos történelmi fontosságú levélmásolat s a szereplő nevek között egy- mást érik az olyan nevek, mint Cavour, Latour grófné, Pulszky, Hugó-Viktor és mások.

A könyv első oldalai közé illesztve Irányi következő levelét találta Fejérfpataky László, a ki a csomagot átvizsgálta: Ezen levélgyűjteményt ifj. Puky Miklós adta nekem által Bú- pesten 1888. ápr. 24-én, azt mondván, hogy azt édesatyja, néhai idősb Puky Miklós barátom megbízásából teszi, a ki arra mintegy két év- vel 1887-ben elkövetkezett halála előtt oly hoz- záadással utasította volt, hogy ezen gyűjtem- nnyel azt tegyem, a mit legjobb belátásom szerint jónak látok. Én átvevén a gyűjteményt, megígértem az átadónak, hogy azt meg- őrzöm, s

mindaddig nem teszem közzé, míg azt a hazafiúi kötelesség nem követeli, illető- leg tiltja.

Elolvastván a leveleket, azokat egyelőre, sőt legalább huszonöt-harminc évig nem tartom közölhetőnek. Budapest, jun. 27., 1888. Irányi Dániel s. k.

Ezt a levelet Fejérfpataky föl is olvasta. És a mint az értékes hagyatékban felhangon olvasgatva böngészett s épen abból a levélből olvasott, mikor Teleki gróf elmondja császári audienciájának történetét. Felolvasta az 1860- ban kelt érdekes levelet, melyből a jelen voltak ezt a néhány sort hallották:

— „Meg kellett ígérnem a császárnak, hogy nem lépem át a monarchia határát és nem fogok politikával foglalkozni. Ezen az esetben...”

Ezt a mondatot az Irányi-család képi- selője, Irányi Géza azon kérelemmel szakította meg, hogy a csomagot, Irányi Dániel inten- ciójának megfelelően pecsételjék ismét le, mert véleménye szerint a levelek most sem értek a nyilvánosságra. Egyszermind bejelentette a levelekre az Irányi-család jogigényét. Ugyan- ezt bejelentette a Puky-család is. Hozzázóltott továbbá a dologhoz Iványi Béla a Történelmi Társulat nevében.

A tanácskozásnak az lett a vége, hogy a csomagot megint lepecsételték anélkül, hogy tartalma nyilvános- ságra került volna.

és átadták a Történelmi Társulatnak, amely elhe- lyezi az Országos Levéltárban. Majd ha a Puky- és Irányi-család vitája, hogy a levelek melyik családot illetik, eldől, — akkor a cso- magot föl bontja az immár végleges tulajdonos. Akkor talán a történetírás is megkapja a cso- magból, amire kíváncsi.

Az iratok tartalmáról addig minden felvi- lágosítást megtagadnak azok, akik valamit lát- tak belőle.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	— 151
mellékállomás	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

— Nem megy katonai expedíció Albániába? Rómából jelentik: Az olasz kikötőkből legközelebb elinduló hajókon nagyobb szárazföldi katonaság fog Albániába menni, hogy Olaszország, Ausztria-Magyarországgal együttesen nyujtsa rendőri fedezetet Wied Vilmos herceg partraszállásához. — Rómából jelentik: Illetékes helyről közlik, hogy a Brindisiben horgonyzó hadihajók nem Albániába mennek, hanem Libiába kísérik a csapatszallító hajókat. — Bécsből jelentik: Mértékadó forrásból jelentik, hogy Ausztria-Magyarországnak nincs szándéka Albániába fegyveres erőt expediálni, mivel az teljesen szükségtelennek látszik.

— Megfagyott az országuton. Zimándujfalu határában az országuton ma megfagyva találták Lukács István harmincyolé éves dohánkertészt. A zimándujfalui hullaházba szállították, de az előljáróság, hogy a temetés ne a község költségén történjék, vissza akarta szállítani a holttestet Alsósimándra s csak az aradi ügyészség tilalma akadályozta meg ebben az előljáróságot.

— Kéz és láb nélkül született. Makai József radnai pályáőr nejének kéz és láb nélküli gyermeke született. Az újszülöttnak csupán a törzse van meg, de az azután a szokottnál erősebben és jobban van kifejlődve. A torzszülött csecsemő különben egészséges. Bradeán Athanász dr. járási orvos megállapította, hogy életképes s egyébként teljesen fejlett és egészséges.

— Letartóztatott zsarolók. Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatta Horváth Ferenc Menyhért huszonnégy éves magánnyomozó alkalmazottat, Rosenfeld Béla huszonhét éves magánhivatalnokot és M. Géza husz éves reáliskolai tanulót zsarolás miatt. Horváth a vonaton nemrégiben megismerkedett egy vidéki uriaszsonnyal. Novák mérnöknek adta ki magát és udvarolni kezdett az asszonynak. Később a leveleket, amelyeket az asszonytól kapott, értékesíteni akarta és ötszáz koronáért hajlandó volt visszaadni a kompromittáló irásokat. Társainak segítségével, akiket beleavatott a dologba, tervszerűen zsarolta az uriaszsonyt. A detektívek a Népopera-kávéházban fogták el a társaságot éppen akkor, a mikor kétszáz koronát vett át a konzorcium.

— Összehívták a román komitét. Budapestről jelentik: A román komité megbízottjai: Ujhelyi Tivadar, Maniu Gyula és Broniste Valér szerdán fogják folytatni a tárgyalásokat Tisza István miniszterelnökkel. A komité tagjait péntekre hívták össze. A tanácskozáson, amely Budapesten lesz, véglegesen fognak dönteni a paktum dolgában.

— Marosbafult inas. Czernák Pál zimándi illetőségű tizenhat éves bádógos inas, aki Csóthy Nándor aradi bádógosmesternek volt a tanonca, tegnap délelőtt tizenegy óra tájban belefutott a Marosba. A fiatal gyerek a régi Neptun fürdő helyén csuszkaált a Maros jégkérge, de a jég hirtelen beszakadt alatta, a jégtáblák összeesaptak a feje felett, s a szerencsétlen fiu nyomtalanul eltűnt a fagyos hullámok alatt. A partról sokan nézték a tragikus végű szerencsétlenséget, de mentésre gondolni sem lehetett.

— Elhunyt járásbíró. Lugosról jelentik: Mihályi Sándor járásbíró ma délelőtt hivatalában rosszul lett és szívszélhűdésben meghalt.

— A kisasszony cselédnek jment. Veszprémből jelentik: Pozsgay Iona tizenhét éves tanítónővendék, aki az Angol kisasszonyoknál nevelkedett, a minap eltűnt. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy cselédnek áll be. A rendőrség most körözi a megszökött kisasszonyt.

— Üzletáthelyezés. Fodor és Halász férfi divatárú üzlete kibővítve a „Fehér Kereszt” szálloda épületébe költözött. 630

— Arad nyolcvanesztendő jubileuma. Bizonyára kevesen tudnak arról, hogy februári tisztújító közgyűlés egyben jelentős dátum évfordulója lesz. Nyolcvan esztendővel ezelőtt, február utolsó napjaiban jött meg felülről Arad szabad királyi várossá való nyilvánítása, ami e város történetében örökké emlékezetes nap marad. Most, nyolcvan esztendővel utána, egy modern kultúrváros tekint vissza mezővárosi múltjára s ha ez a jubileum zajosabb külső formákban nem is nyilatkozik meg, nem mulik el megemlékezés nélkül. Három aradi hírlapíró: Sulik Kálmán, Irinyi Jenő és Bruckner Lajos, diszes almanachot rendeznek sajtó alá Arad nyolcvanesztendő jubileumának emlékére. A közel négyszáz oldalra terjedő mű hütkürt fog nyujtani Arad közigazgatási, gazdasági, kulturális, ipari és kereskedelmi életéről. Arad legkiválóbb kapacitásainak írásai bizonyítják az almanach nivóját. Nagy munkát ad a mű készítőinek a törvényhatósági bizottsági tagok életrajzána bemutatása, amelyet fényképpel illusztrálnak. Külön fejezetben találjuk majd meg a közgazdasági, kereskedelmi és ipari vállalatainknak pontos leírását. Az almanach a februári tisztújító közgyűlésre jelenik meg.

— Az illatos levélkék szerencseszámai. Heteken keresztül várták izgatottan és türelmetlenül Arad hölgyei a január 26-át, amikor a szorgalmasan gyűjtögetett illatos amerikai sachesek sorsolása sorra került. Ma tartották meg Mülek Lajos dr. királyi közjegyző előtt a döntést arra, hogy kinek jusson a negyven nyeremény. Az eredményről, melyet az érdeklődőkkel sietünk tudatni, a következő hirdetésben számol be Mülek Lajos dr. közjegyző: Hirdetmény. A mai napon „The Baeder's Parfumerly Co. Manufacturing of Parfumes and Soap Specialities” newyorki cég megkeresésére megtartott nyilvános sorsoláson a következő nyerőszámok huzattak ki, az alábbi sorrendben: 9303, 549, 23967, 2753, 18153, 20240, 4301, 9302, 19724, 21159, 764, 22635, 12254, 8446, 14159, 4603, 445, 1198, 15357, 9316, 3958, 7951, 16249, 21086, 4263, 11322, 23388, 12167, 22252, 3469, 21083, 700, 1241, 3926, 245, 18056, 13428, 20252, 2856 és 21082. A megfelelő nyeremények Hánzu Nestor aradi droguista üzletében (Weitzer János utca) vehetők át. Kelt Aradon, 1914. január hó 26. napján. Mülek Lajos dr. kir. közjegyző.

Az egyes nyeremények a fenti sorrendben kerülnek kiosztásra, vagyis az első szám a legértékesebbet, kapja és így tovább. A tárgyat február 28-ig kell elvitetni, vagy átvenni a Hánzu-cégnél. Az át nem vett nyereményeket a cég eladja és árukat a polgármesteri hivatalba juttatja jótékony célra.

— A bécsi feketehimlő. Bécsből jelentik: Sommerer Ferenc kórházigazgató, aki a fekete himlős betegekkel érintkezett, maga is megkapta a fekete himlőt, úgy, hogy a kórházba kellett szállítani. Családját elszigetelték.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 26-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Vajda Iszó biztosító vezetőikárnak János nevű fia. Klein Andor kereskedőnek Klára nevű leánya. Kis Károly molnárnak Ilma nevű leánya. Ilyés Lajos békocsi tulajdonosnak Erzsébet nevű leánya. Meghalt: Fiszél Ferenc 2 hónapos fiu. Vertán Etele né 57 éves földbirtokos neje. Tamás Pásk 60 éves napszámos. Házasság nem fordult elő.

— Levélpapír-hét Kerpelnél. 'Olesó különlegességet létesített fenti cég a papírszakmában. U. i. esaiádi összeállításban három különböző színű és nagyságu doboz finom levélpapírt 3, 4 és 5 koronás árban hozott forgalomba. A közönség saját érdekét szolgálja, ha ezt a rendkívül kedvező vásárlási alkalmat igénybe veszi. 291

— Letár miatt mélyen leszállított árak Fischer-féle Nagy Áruházában, Arad Szabadság-tér 12. sz. alatt.

— Amortizacionális kölcsönök jfiekvésü kész és építendő aradi házakra, földbirtokra előnyös feltételek mellett, ugyszintén tisztviselői kölcsönök kaphatók Szücs F. Vilmos által arad, Karolina-utca 8. 585

— Varroda megnyitás. Szives tudomására adom a t. hölgyközönségnek, hogy varrodámat ismét megnyitottam. Tisztelettel özv. Kárász Dezsőné Szabadság-tér 10. 581

MULATSÁGOK

A Katolikus Kör műsoros teája.

Az Aradi Közlöny tudóstófától.

Arad, január 26.

Az aradi Autonom Katolikus Kör a farsang alatt több teaestet tervez, amelyeken táncon kívül érdekes műkedvelő előadásokkal szórakoztatják a közönséget. A műsoros esték sorát vasárnap kezdte meg a kör. A Központi szálló nagytermében rendezett teaest fényesen sikerült, mert nagy és előkelő közönség hallgatta végig a szép műsort és a táncoló fiatal-ságban sem volt hiány.

A teaest műsorán Balta Margit pompásan előadott monológgal szerepelt, Kaletzy Vilma zongoratanárnő nagy tudással zongorázott, Ungár László humoros jelenettel aratott tapsot és kacagtatta meg a közönséget, Csáklán Tibor felső kereskedelmi iskolai tanuló, Komény Gizike zongorakiséretével hegedűszámokat adott elő. A műsort egyfelvonásos vígjáték fejezte be. A vidám tréfa szerepeit Vasóczy Ilonka, Bihari Nusi, Prolich Gizi, Rózsa Magda, Tóth Mariska, Láng János és Ungár László játszották.

Az estélyen jelen voltak: Urasszonyok: Róka Józsefné, Lajta Józsefné, Andray Béláné, Szigeti Béláné, Szalárdi Béláné, özv. Prokuceczné, Tóth Pálné, Tóth Ernőné, Prolich Istvánné, Suchy Károlyné, Ecker Gyuláné, özv. Ferenciné, Schanen Gyuláné, Kovácsi Józsefné, Boros Ivánné, Dengl Lajosné, özv. Till Károlyné, Hartmann Béláné, özv. Junga Józsefné, Szántó Sándorné, Gábor Dénesné, Forray Sándorné, Selly Mátyásné, Raiter Józsefné, Billich Miklósné, Bán Károlyné, Jahl Károlyné, Krebsz Károlyné, Kemény Jánosné, Gaitter Lipótné, dr. Páris Lajosné, Varjassy Árpádné, Domascu Gyuláné, Hoffmann Antalné, Perzsa Péterné, Zakariás Istvánné, Bihari Jánosné, Balassa Györgyné, Moravek Istvánné, Eisel Józsefné, Kiss Lajosné, Hönig Frigyesné, Pécsi Gézáné, Gyulányi Rezsőné, özv. Majorné, Fock Gáborné, Zoltay Mátyásné, Pfeiffer Gyuláné, Just Ferencné, Wild Ferencné, Grallert Rezsőné, Brunneshenkl Ferencné, (Zsigmondháza), Menráth Lajosné, Cselleng Jenőné, Bosler Jánosné, Strobel Antalné, Kisfalusy Istvánné, Kiss Istvánné, Rózsa Gézáné, Biró Albertné, Csáklány Sándorné, dr. Lengyel Sándorné.

Urleányok: Priegl Irén, Persa nővérek, Tóth Böske, Rózsi Mariska, Balla Margit, Suchy Jola, Prolich Gizi, Ecker Erzsike, Zahn Mária, Ferenczy Ilonka, Schanen Lujza, Schanen Böske, Najmányi Margit, Dengl Ilonka, Till Lujza, Oggolder Pálma, Kadas Aranka, Kohányi Zelma, Ritter Annuska, Vasóczy Ilonka, Junkert nővérek, Krebs Gizi, Kemény Gizike, Gamer Irénke, Sailler Ella (Békesesaba), Hoffmann Mici, Persa Tonosi, Bihari Ilonka és Busi, Kiss Stefánia, Hönig Lenke és Toncsi, Major Iluska, Fock Mariska és Ilonka, Karsai Ansonet, Csargai Iona, Cselleng Lujzika (Csikszereida), Nagy Aranka, stb.

(=) Írók, művészek és zeneszerzők mutatkoznak be a kereskedelmi utazóknak január 31-én a kulturpalotában tartandó estélyén. Karinthy Frigyes levelet irt a rendezőségnek, melyben örömet fejezi ki, hogy az aradi lelkes és megértő közönséget újra viszontláthatja, Gábor Arnold, Gáborné-Berju Erna, Franyó Zoltán, Gerő Margit, Pataky Vilma, Kurucz János és a Mezey-trió fellépése elé is érhető érdeklődéssel néznek. Hisz Aradon ez idényben ez az első oly hangverseny, melyen nagyszámu országos művész szerepel. A rendezőség az egyik programszámnál kiváló meglepetésben részesíti a jelenlevőket. A hangversenyt táncmulatság és tombola követi. Jegyek 2, 3, 4 és 5 koronáért Bársony Andor (Szabadság-tér), Keppich Zsigmond (Neuman-palota) és Turul cipőraktar (Minorita-palota) üzleteiben kaphatók.

6089-913. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az első szásztrégeni tulajkereskedő társulat és a csatlakozottak kimondott Szeidner Bernát, Singer Gyula, Huszerl Manó és a Victoria takarékos és hitelintézet rt. vajtatóknak Hack Frigyes végrehajtást szenvedő elleni 6226 K 50 f. 695. 1705. 700 kor. és 60990 kor. tőkekövetelés jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést az aradi kir. tvszék, illetve a világosi kir. bíróság területén lévő Kovászi község határában f-kvó a kovászi-i 884. sz tkvi A. + 1. sor. 5341. hrsz. szőlőre 60 kor. az A. + 2. sor. 5340 hrsz szőlőre 218 kor. az A. + 3. sor. 5410-5411. hrsz. szőlőre 44 kor. a 885. sztkvi A. + 1. sor. 5348. hrsz. szőlőre 2/3 részére B. 8. és 11. hányadra 180 kor. és az 1618. sz tkvi A. + 1. sor. 5342. hrsz. szőlőre 2/3 részére B. 6. és 7. hányadra 160 koros mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és a fentebb megjelölt ingatlan az 1914. évi március hó 24-ik napjának délelőtt 9 órakor Kovászi község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadán alul eladni nem fog

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3338. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékköpes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1886. LX. t.-c. 170. §-a

értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, az árverési vevő tartozik nyomban a bánatpénzt a vételár 10%-áig kiegészíteni.

Világos, 1913. évi december hó 31-én.

Povolni s. k.,
kir. bírós.

615

Szalkai Arminné hímző- és fehérnemű üzlete Arad, Weitzer János-u. 13. (A főpostával szemben.)

Női-, férfi- és gyermek kelenyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készütnék. 4831

Színes és fehér hímzések, ugyancsak fehérnemű varrások olcsó árban készülnek.

Uri leányok a fehérnemű varrás, hímzés és szabás tanítására felvétetnek.

Intézeti és kórházi fehérneműek versenyképes árban készülnek.

Hímző és fehérneművarró leányok fizetés-sel felvétetnek.

MEGNYILT

a Központi csemege- különlegességi üzlet

**Arad, Atzél Péter-utca 1.
(Aradi Első Takarékpénztár épület.)**

622

Legjobb

porosz kőszén és

porosz dió koksiz

csakis

Altmann Edénél

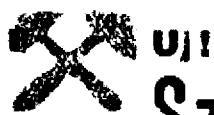
**Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarok
kapható. Telefon 46. szám.**

559

Óriási kalóriája van. Korom, salak és hamu mentes. Legtakarékosabb fűtés. Egyetlen próba meggyőz mindenkit. Tessék próbarendeltetni. Bármely mennyiséget házhoz szállítok.



Száraz aprított tűzifa és alágynitő kapható.



Szénnagykereskedés.

Iroda: Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota)
Telefon 987.

Szállít házhoz legkitünőbb minőségű elsőrendű

- Porosz Salon fűtő kőszet
- Porosz Salon fűtő kokszet
- Porosz kovács kőszet
- Bükkfa szentet

a legjutányosabb árban. Figyelmes és pontos kiszolgálást előrs is biztosítjuk. 501 Teljes tisztelettel

Aradi Kőszén és Kokszt Forgalmi Vállalat.

Aradi Ipar- és Népbank.

Ékszer-árlagosztály.

Árverési hirdetmény.

1914. évi február hó 19-én délelőtt 9 órakor, az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1913. évi december hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 46. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

10510	10740	10872	13638	14060	14276	14505	14618	14876	15106	15316
15887	16027	16054	16348	16515	16580	16599	16618	16778	16796	16805
16806	16841	16855	16956	17081	17076	17400	17475	17789	17829	18136
18144	18158	18228	18388	18645	18716	18880	18909	19161	19247	19355
19428	19474	19558	19657	19984	20066	20076	20101	20193	20259	20453
20571	20622	20647	20819	20915	20959	20984	21069	21549	21579	1662
21722	21766	21769	21883	21913	12	156	251	411	423	450
617	618	684	868	927	1014	1186	1329	1422	1469	1518
1722	1736	1746	1975	2037	2058	2139	2218	2238	2250	2356
2425	2447	2466	2554	2571	2594	2597	2640	2665	2668	2704
2729	2786	2876	2851	2871	2928	3032	8076	8147	8192	8418
8355	8586	8594	3614	3651	3704	8731	3804	3807	3826	3888
3926	3939	4001	4042	4043	4093	4099	4100	4212	4326	4344
4348	4378	4429	4471	4507	4534	4561	4636	4658	4708	4714
4765	4799	4809	4816	4840	4845	4885	4905	5079	5108	5123
5155	5204	5327	5348	5350	5353	5374	5381	5383	5407	5411
5488	5466	5501	5529	5570	5606	5654	5675	5742	5764	5798
5798	5924	6006	6086	6059	6092	6121	6200	6204	6229	6241
6270	6357	6480	6493	6516	6528	6541	6546	6558	6561	6583
6656	6702	6706	6795	6852	6916	6917	6936	6962	6974	6998
7028	7035	7093	7118	7134	7199	7230	7239	7257	7285	7322
7362	7384	7420	7429	7446	7455	7459	7481	7489	7494	7525
7535	7540	7551	7587	7590	7600	7640	7654	7661	7687	7693
7703	7735	7772	7781	7800	7804	7807	7809	7825	7826	7925
7953	7963	7990	8005	8012	8088	8098	és 8106,	mely árve-	reszhez	a venni

Arad, 1914. évi január hó 24-én.

Az igazgatóság.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer

Tussinal-cukor
Ára 70 fillér.

Tussinal-tea
Ára 70 fillér.

Ha tyúkszeme van és gyöttri nagy kín,

A legjobb gyógyszer az Anagallin.

Ára utasítással 70 fillér.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb el-
lenszere a

Menthol-cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.

Egészséges és izmos lesz, Ha „Doré-sósorszesz“-t vesz,

Mert csak egyedül jót tesz A valódi „Doré Sósorszesz“

Egy eredeti üveg ára 1 kor. 10 f. és 2 kor. 20 f. Próbáüveg 44 f.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 23. SZ.
(A megyeházzal szemben.)

V. 2760/2—1918. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1913. V. 2760/1. számú végzése által Koch S. és Hajós A. végrehajtatók javára 491 kor. 68 fill. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1020 koronára becsült gazdasági felszerelések, sertések és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Medgyes-Bodzás határ Kardos tanyán leendő eszközlésére 1914. évi február hó 7. napjának délelőtti 11 óraja határidővel kitűzték és ahhoz a venni szándékoók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1914. január hó 10 napján.

Török Dénes,
bíró végrehajtó.

616

Alapított 1850.



Alapított 1856.

Krispin József

zongora eladási üzlete

Arad, Deák Ferenc-utca 28. sz.

(Hangjegykerekedése ugyanott.)

Zongorák

a legjobb bel- és külföldi gyárakból vannak. Az eladási árak 200 koronától 3000 koronáig terjednek. Zongora javítások és hangolások úgy helyben mint bármely vidékre a legjutányosabb díjszámítás mellett saját szakképzett segédek által eszközöltetnek. 8233

Nagymennyiségű
maculatura
eladó.

M e g h í v ó.

A Marosborsai Takarékpénztár Részvénytársaság

II. rendes évi közgyűlést 1914. február hó 8-án d. e. 10 órakor Marosborsán az intézet helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottak.

Tárgysorozati

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1913. üzletéről.
2. Az 1913. évi mérleg és zárszámadások előterjesztése, a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. Esetleges indítványok.

Jegyzet: Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkértenek, hogy részvényeiket az alapszabályok 15. §-a értelmében február hó 8-ig az intézet pénztáránál térítvény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Marosborsa, 1914. január hó 24-én. Dr. Tagányi Sándor, intézeti elnök.

AZ IGAZGATÓSÁG JELENTÉSE. Tisztelt közgyűlés! Az 1913. évre összeállított zárszámadásainkat az alábbi jelentéssel terjesztjük a t. közgyűlés bírálata alá. Az elmúlt súlyos gazdasági esztendőben intézetünk kitűzött céljának mindenben fényesen megfelelt. A körzetünkben jelentkezett hitelügyeket — intézetünk szerény keretéhez mérten — a legmesszebbmenőleg kielégítettük a üzletfeljuttatás minden irányban segítségére voltunk különösen azáltal, hogy senkit, sem visszafizetésre, sem tőketörlesztésre nem szorítottunk, sőt újabb kölcsönök folyósításával váltótárcáinkat 17.000 koronával emeltük. Ezen tevékenységünkben hathatós támaszt találtunk az Aradi Ipar- és Népbank támogatásában, valamint a lakosság fokozott bizalmának jelei, betételományunk emelkedésében. Különösen megemlíteni kívánjuk még, hogy intézetünk fenállása óta semmi veszteség nem érte, peres követéseink nincsenek, mely körülmény kihelyezéseink bonitását és az igazgatóságnak a tekintetbeni körülmintő elővigyázatosságát bizonyítja. A kimutatott 4.235 kor. 20 fillér tiszta nyereség felosztását a következőként javasoljuk. Fordítottassék: Tartalékra tiszta nyereség 10%-a helyett 1.277 K. 68 fill., osztalékra részvényenkint 2 kor., 2000 kor., igazgatóság jutalékára 428 kor. 52 fillér, igazgató tanács jutalékára 120 kor., felügyelő bizottság jutalékára 250 kor., könyvelő jutalékára a nyereség 2%-a helyett 184 kor., pénztár s jutalmazására 25 kor. Összesen 4285 kor. 20 fillér. 2 ik számú osztalékfelvételünket darabonként 2 koronával váltjuk be 1914. február 8-tól kezdődőleg Aradon az Aradi Ipar- és Népbanknál, Marosborsán pénztárunknál.

Végül kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy jelentéseinket és zárszámadásainkat tudomását venni és jóváhagyni sziveskedjék.

Marosborsa, 1914. január hó 24.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla 1913. december 31-én.

Vagyon.	K. f.	Telér.	K. f.
Készpénzkészlet	3934-68	Részvénytőke	50000—
Váltótárca	102558—	Tartalékalap	1143-17
Felszerelés	1350—	Tavarekbetét	12752-74
Adóok	373-10	Heti betét	1888-79
Előrefizetett visszkamat	578-21	Visszleszámitolás	36613—
		Átmeneti kamatok	2110-99
		Tiszta nyereség	4285-20
Összesen:	108798-89	Összesen:	108798-89

Nyereség- veszteség számla 1913. december 31-én.

Kiadások.	K. f.	Bevételek.	K. f.
Betétek utáni kamatok	561-38	Váltókamatok	14131-21
Idegen tőkék kamatai	3886-18	Kezelési díjak	100-50
Költség, tisztifizetés, lakbér	4270-42	Idegen pénzületi kamat	162-66
Adók es ill-tékek	1255-99		
Betétkamatok adója	56-14		
Leírás a felsz relésből	180—		
Tiszta nyereség	4285-20		
Összesen:	14495-31	Összesen:	14495-31

Marosborsa, 1913. december hó 31-én.

Popovics József s. k. pénztáros. Fürst Jakob s. k. könyvelő. Dr. Tagányi Sándor s. k. intézeti elnök. Farkas Aron s. k. vezérigazgató. Jávorzsky Zoltán s. k., Schiebel K. Gusztáv s. k., Seidner Márton s. k., Seidner Sándor s. k. igazgatók.

Jelen „Mérleg” és „Nyereség-vesztés” számlát a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Marosborsa, 1914. január hó 21-én.

A felügyelő-bizottság:

Haha Béla s. k. Id. Bogai Vazul s. k. Jung Péter s. k. Keß Lajos s. k. Stern Már s. k.

Figyelem!

Mindenki meggyőződhet egy próbarendelés által, hogy **Salacz-u. 2. szám alatt** elhelyezett **Bolezni-féle** cipő-fabrikába a legfinomabb kivitelben és olcsó ár mellett készítenek férfi-, női- és gyermek-cipőket.

Cipők nagyraktára

Kossuth-utca 3. szám alatt, hol a legjobb anyagból saját műhelyemben készült **férfi-, női- és gyermek-cipők** kivételesen olcsó árban, jó minőségben, szolid kiszolgálás mellett vásárolhatók. **4688**

Tisztelettel:

Czernóczky Mihály

ur- és női-cipész.

Ha jó és száraz fát

akar vásárolni, úgy keressen fel **blza. ommal**

Susa Lajosné

vegyeskereskedését **Tőkély-tér** Katalin-fürdő épületben, ahol házassággal teljes mértékben 100 Kfg. elsővendő búkkia 3 vágású csak ... K. 2.80
4 vágású rövid K. 3.—
Kitűnő szagmentes faszén csomagja 11 fill.
Rendelések aznap elküldetnek Postai egészség-ges teljes tej literje hához szállítva 24 fill.
Kitűnő különböző finom theák dekája 16 fillér.

Telefon 1803. szám.

Dearling for Gentlemen

világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin tartóval.

Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!

Kapható:

ARADONa különlegességi dohány-tőzsdeben. **1001****Tüzifa**

vaggononkint megrendelhető legjutányosabb árban **Körös-völgyi pálínkaraktárnál**

Arad, Andrassy-tér 5. szám

Lloyd-palota.

Ugyanott szilva-, törköly- és seprúpálínka, rum és likör különlegességek kaphatók. **500**

Szabó Albert

Ö. Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója

ARAD,

Andrassy-tér 16. szám.

Városi és megyei telefon 239.

Nikotinmentes

Dohány-, szivar-, szivarkaneműek és különlegességek egyedüli elárúsító helye.

Menyasszonyi kelengyékhez konyhaberendezés és háztartási cikkek nagy raktára.

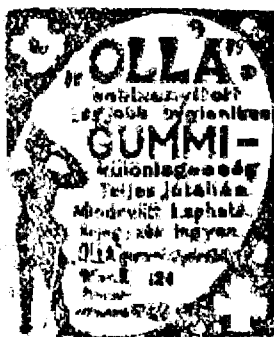
Művészeti kivitelű, valódi márvány-, bronz-, China-ezüst és más kivitelű dísz tárgyak.

Legnagyobb raktár kü- és belföldi porcellán- és üvegkészletben.

Legújabb kivitelű villany-, légszesz csillárok petroleum lámpák a legnagyobb választékban.

Wolfram- és gázégők legjobb minőségben.

Épületüvegezés és képkerepezés. **6221**



A kiváló minőségű és ízletes **OLLA** gummi készítmények az egészség és a jó közérzetet jelképezik.
Kedvelt minőségűek: 1908. sz. papírtáskás koronás, 1904. sz. papírtáskás koronás, 1907. sz. papírtáskás koronás.
Az „OLLA” gummi minél több orvosi által legmagabírtabbnak van ajánva. 1907.
Kapható Aradon: Vojtek és Welm, Hantz N., Török A. és Társa Vojtek Kálmán, Ring Lajos Hegedűs Gy. és Társa Jent on k. s.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

Aradváros mérnöki hivatala a kettős fűtőkályhák és füstcsövek használata által (50) ötven % fűtőanyag megtakarítást ért el.
Régi rendszerű kályhák olcsón és rövid idő alatt átalakíthatnak.

Kettős füstcsövek

1. szám kis szobára 5 korona.
2. „ „ közép „ 10 „
4. „ nagy „ 22 „

Füstcsövek raktáron és azonnal kaphatók

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi u. 27.

M. kir. szabadalom b. **511****Patent.****Kalmár József** villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe: villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. **481**

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszító vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. **481**

Figyelem!

A Központi szálloda mellett van az Aradon eddig meg nem létezett világvárosiasan fényesen, minden kényelemmel berendezett elsőrendű uri borbély és fodrász üzlet. Higiénikus aegnator vízmeligítővel. Fejmosás melegzuhanyal, villanszárlító arcgőzölés és villany masszáz.

Kérjük a cégre ügyelni!

Központi szálló mellett!

Központi szálló mellett!

Bodrozsán

uri borbély és fodrász
Andrássy-tér 20. (Fischer Eliz-palota)

Alapított 1897. évben.

Apró hirdetések.

HÁZASSÁG.

Egy 48 éves

özv. nyugdíjas tisztviselő, házasság czéljából óhajt megismerkedni egy idősőbb uriaszonnnyal, kinek 5 vagy 6 ezer korona készpénze van, vagy egy nyugdíjas nővel. Cím „Nyugdíjas” jellegére postrestante aradi főposta, csak komoly és teljes címre válaszolok. 574

LEVELEZÉS.

Már miért ne?

Jankó. 617

„Remény I.”

Levél átvételre várakozik, bocsás meg ha késtem, de azt hittem, hogy a hirdás felesleges miután ígertem, hogy írok. Számítlan igen őszinte üdvözléssel és hűségcsókkal. 619

F.

Milliószor pá a szép küldeményért. Ma kis bűnös nem hallgatott rám, kikap. Szerdán 6 üdv. 619

Zongoramester

ajánkozik családi estélyekhez és tanításra. Stampfl Gusztáv, Taóköy Imre-utca 17-19.

INGATLAN.

Egy modern ház,

mely 6 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekből áll, 12 évig adómentes, eladó. Bővebbet Magyar-utca 18. sz. alatt. 249

OKTATÁS.

Magántanulók

bármely osztályról felelőséggel felvétetnek mér. ékelt díjazás mellett. Az ur. fia internátus Arad, Chorin Aron u. 1. 526

Deutsches Fraulein

gibt Klavierstunden im Anfangunterricht Drabek, Kossuth-u. 27. I. em. 578

Distinguált

fiatal francia nyelvtanár február 15-től kezdve kizárólag ur családnál még egy-két órát vállalna. Felvilágosítást ad az „Aradi Ujság” kiadóhivatala. 620

ALKALMAZÁST KERES.

Házivarrónő

ajánkozik, vidékre is elmegy. Cím Arok-u 8. sz. P. J. 629

Mérlegképes könyvelő,

perfekt magyar és német levelező, állandó alkalmazást keres helyben vagy vidéken. Arad postafiók 158. 606

LAKÁST KERESNEK.

2 szobás

(fürdőszoba és mellékhelyiség) lakás kerestetik május 1-re a főúton. Cím a kiadóhivatalon. 625

Uri családnál,

a belvárosban, szépen berendezett szobát, esetleg teljes ellátást keresek. Ajánlatok „Hosszabb időre” jellegére a kiadóhivatalba kérek. 626

KIADÓ LAKÁS.

Egy,

esetleg két butorozott szoba, azonnal kiadó. Lipót-u. 8a. 682

Teljesen

külön álló uri kényelemmel berendezett 6 szobás lakás, mellékhelyiségekkel együtt emeleten május hó elsejére kiadó, belváros Szent Péter-tér 9. 265

Kiadó lakás

Andrássy-tér 25 sz. házban (Neuman-palota) egy 8 szobás utcai lakás február 1-re kiadó. Bővebbet Neuman Testvérek városi irodájában. 601

ÜZLETEK.

Aradon,

Rednal-ut 18a. házszám alatt levő házam és kocsmáuzletem, jogokkal együtt, családi okok és balélet miatt, minden elfogadható áron azonnal eladó. 627

Szabadság-tér 1. sz.

alatti házban most Pichler Sándor p. p. kereskedő ur által bérben birt nagy üzlet helyiség, rak-tárhelyiségekkel együtt, folyó évi május hó 1-től kiadó. Értakezteni Goldschmidt Sándornál Arad, Minorita-palota. 609

ALKALMAZÁST NYER.

Tanuló

villanszerezőnek felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 628

Perfekt gyors- és gépirónő kellő kereskedelmi gyakorlattal, nagyobb irodában alkalmazást nyer. Ajánlatok, a fizetési igény megjelölése mellett, „Gyakorlott” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 688

Nagy ismeretséggel

biró biztosító ügynövek, üzletszerzők felvétetnek. Jelentkezhetni 10%,—12 között. Rákóczi-utca 22. földszint jobb oldalon. 624

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Koca

(pirszén) nagyban és kicsinyben legolcsóbban kapható Roth József Eötvös-utca 8. Telefon 68. 5841

KÜLÖNFÉLE.

Legjobb porosz

fűtőszén nagyban és kicsinyben kapható Roth József Eötvös-utca 8. Telefon 68. 5841

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (polgári iskolával szemben) épület- és díszmű bádógos munkákat legutányosabban készít ugy helyben, mint vidéken. 511

Krausz Paulin-féle

kölcsönkönyvtár számos újdonsággal bővült magyar, német, francia és angol nyelvben. Olcsó árak. Színház épület. Telefon szám 51). 284

Pormentes faaszén

vasalásra kapható Roth József Eötvös-utca 8. Telefon 68. 5841

Elsőrangú borszakember

A bevásárlás és eladással járó összes munkákban teljesen jártas, 30 éves praxissal, évenként 20.000 hektolitert fogyasztó, készpénzzel fizető, vevőkörrel,

vezető állást keres

nagy szőlőbirtokosnál, esetleg társulna tőkeerős egyénnel borkivitel üzlet alapítása céljából. — Szives érdeklődéseket a kiadóhivatalához „Borszakértő” jellegére kérek. 681

Takszametores

Bér-autók

Telefonszám

816

2281

Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Valódi angol sport, vadász valamint modern katonatiszti, vasutas és egyéb **sapkákat**

ajánl:

Schäffer Henrik

Aradi Első Sapkakészítő vállalata

Arad, Andrássy-tér (Bing-ház)

Telefon 208. szám.

Finom

arany és ezüst ékszer, pontosan kipróbált óra eladás minden elfogadható olcsó árban

Zinner Vilmos

műorás és ékszerész

ARAD, Forray-utca

Szabadság-téri sarokház.

Óra és ékszer javítás 3 évi jótállással.

Törött, használt, régi ékszer és drágaköveket a legmagasabb árban vesznek vagy becsereleik. 6687

Hö'gyek figyelmébe.

SALON DE COIFFURE

Arad, Zrinyi-utca 2. szám. (Báró Bohus-palota.) Telefon szám 981.

Gallik A, Székely B.

Külön női hajfestő és külön uri fodrászterem már meg nyit. — Ajánljuk speciális hajfestő szerünket ment minden fémtartalomtól, tehát ártalmatlan szer. Hajmosás, ondulolás, modern és estéli frizurák, ovább hajmunkák, transformatiók, bandoux, chignon. Hajfonatok a legizésesebb kiviteiben és szolid árakban készülnek. 4174

Figyelem!

Weinberger János

elsőrangú cipőüzlete

ARAD, Andrássy-tér
a „Nagy csizmához”

megérkeztek a legelegánsabb cipőkülönlegességek urak, nők és gyermekek részére.

Egységes árak:

Urak részére 20-50

Nők részére 16-50

Dus választék halina vadász-cipő és osizmákba, hócipők, sárcipők és nemez reggeli, továbbá utcai, estélyi cipőkben. 191

Tangó-cipők 8 koronától 10 koronáig.